

Instans: Bildningsnämnden
Tid: 2022-10-03 kl. 15:00
Plats: Nossan (A-salen), Kommunhuset, Herrljunga

Samtliga ärenden har beretts av bildningsnämndens presidium. Presidiets förslag till beslut framgår av presidieskrivelser för respektive beslutsärende.

Christina Glad (KV)
Ordförande

Josefine Andersson
Sekreterare

Information:

- BN= slutgiltigt beslut fattas i bildningsnämnden.
- KS = slutgiltigt beslut fattas i kommunstyrelsen.
- KF = slutgiltigt beslut fattas i kommunfullmäktige.
- Info = Information.
- Ett X markerar att handlingar finns bifogade i kallelsen.
- VS markerar att handlingar presenteras vid sammanträdet.

<i>KL</i>	<i>NR</i>	<i>Besluts -organ</i>	<i>Ärende</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>	<i>Föredragande/ Kommentar</i>
15.00			Sammanträdet öppnande			Ordförande
			Upprop			Nämndsamordnare
			Val av justerare och tid för justering			Ordförande
			Godkännande av dagordningen			Ordförande
15.05	1	INFO	Information om elevantal vid Kunskapskällan läsåret 2022/2023	--	--	Thereze Gunnarsson, rektor
15.15	2	BN	Programutbud vid Kunskapskällan läsåret 2023/2024	UN 179/2022	X	Thereze Gunnarsson, rektor
15.25	3	BN	Rapport av ungdomar som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret (KAA)	UN 26/2022	X	Birgitta Fredriksson, handläggare
15.30	4	INFO	Redovisning av genomlysning av bildningsförvaltningen från KPMG	--	--	Joakim Hackström Larsson, konsult
16.15	--	--	PAUS	--	--	--
16.30	5	KS	Delårsrapport per 2022-08-31 för bildningsnämnden	UN 5/2022	X	Gabrielle Ek, controller
16.50	6	BN	Resursfördelningsprinciper 2023	UN 3/2022	X	Gabrielle Ek, controller
17.10	7	BN	Uppföljning av internkontroll per 2022-08-31 för bildningsnämnden	UN 8/2021	X	Erik Thaning, Utvecklingsledare
17.20	8	KS	Internkontrollplan 2023	UN 6/2022	X	Erik Thaning, Utvecklingsledare
17.30	9	BN	Uppföljning av skolnärvaro läsåret 2021/2022	UN 176/2022	X	Erik Thaning, Utvecklingsledare
18.00	10	BN	Uppföljning av anmälan om kränkande behandling samt olycksfall och tillbud, läsåret 2021/2022	UN 125/2022	X	Erik Thaning, Utvecklingsledare
18.15	11	INFO	Information om bildningsnämndens pågående byggprojekt	--	--	Annica Steneld, Förvaltningschef
18.20	12	INFO	Förvaltningschefen informerar	--	--	Annica Steneld, Förvaltningschef
18.25	13	BN	Redovisning av delegationsbeslut	--	VS	Erik Thaning, Utvecklingsledare
18.30	14	BN	Redovisning av meddelanden	--	X	Ordförande

<i>NR</i>	<i>Meddelandeförteckning</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>
1	Protokoll från förvaltningssamverkansgrupp (FSG) 2022-09-22	UN 14/2022	X

<i>NR</i>	<i>Delegeringsbeslut</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>
1	Anmälan av delegeringsbeslut under tidsperioden 2022-08-29 – 2022-10-02	--	VS

HERRLJUNGA KOMMUN

BILDNINGSS-
NÄMNDEN
Christina Glad
Bert-Åke Johansson

Ärende 2

Presidieskrivelse
2022-09-21
UN 179/2022 607

Sida 1 av 1

Programutbud Kunskapskällan 2023/2024

Bildningsnämndens presidiums förslag till beslut
I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Christina Glad (KV)
Ordförande

Bert-Åke Johansson (S)
Vice ordförande

Expedieras till:
För kännedom
till:

Programplatser vid Kunskapskällan läsåret 2023/2024

Sammanfattning

Programplatser för kommande läsår föreslås enligt nedan.

Förtydligande: Elever som saknar full behörighet brukar tillhöra Introduktionsprogrammet (IM) för att läsa upp sina grundskolebetyg och bli behöriga till ett nationellt program, alternativt ha praktik i kombination med viss skolgång för att nå en anställningsbarhet. Vi erbjuder så kallade IMV-platser till två av våra yrkesförberedande program. IMV-plats innebär att en elev som saknar ett godkänt betyg i engelska, svenska eller matematik ändå ges möjlighet att starta på ett nationellt program och får läsa upp grundskolebetyget parallellt med programmets kurser. Vi erbjuder en sådan plats på Restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL) och en på Industriprogrammet.

Förra året erbjöd vi för första gången även IMV-plats på tre av de högskoleförberedande programmen, Ekonomi-, Humanistiska och Samhällsprogrammen. I huvudsak gjorde vi detta för att få en uppfattning om hur stort behovet är av dessa platser, och för att få elever som önskar en sådan plats att stanna kvar i kommunen och inte söka sig till en annan kommun. Vi kommer därför göra samma sak inför läsåret 23-24.

Vi erbjuder tre platser på VVS- och Fastighetsprogrammet, en vardera på inriktningarna Fastighet, Ventilation och VVS.

Vi erbjuder två varianter av Industritekniska programmet, den ena är riktad mot prefabricering av betongelement och innebär att eleverna går som gymnasiala lärlingar från år 1. Den andra är riktad mot verktygsindustri och är till stor del förlagd till IMI Hydronic. På denna variant erbjuder vi också en IMV-plats.

Bygg- och Anläggningsprogrammet (BA)	10 platser
Ekonomiprogrammet (EK)	24 platser
El- och energiprogrammet (EE)	11 platser
Humanistiska programmet (HU)	24 platser
Industritekniska programmet (IN)	7 + 3 platser
Naturvetenskapsprogrammet (NA)	24 platser
Restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL)	7 platser
Samhällsvetenskapsprogrammet (SA)	24 platser
Teknikprogrammet (TE)	24 platser
VVS- och Fastighetsprogrammet (VF)	3 platser

IMV-EK	1 plats
IMV-HU	1 plats
IMV-IN	1 plats
IMV-RL	1 plats
IMV-SA	1 plats

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-09-22

Förslag till beslut

Programutbud och antal platser på Kunskapskällan för läsåret 2023/2024 fastställs enligt följande:

Bygg- och Anläggningsprogrammet (BA)	10 platser
Ekonomiprogrammet (EK)	24 platser
El- och energiprogrammet (EE)	11 platser
Humanistiska programmet (HU)	24 platser
Industri tekniska programmet (IN)	7 + 3 platser
Naturvetenskapsprogrammet (NA)	24 platser
Restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL)	7 platser
Samhällsvetenskapsprogrammet (SA)	24 platser
Teknikprogrammet (TE)	24 platser
VVS- och Fastighetsprogrammet (VF)	3 platser

IMV-EK	1 plats
IMV-HU	1 plats
IMV-IN	1 plats
IMV-RL	1 plats
IMV-SA	1 plats

Thereze Gunnarsson
Rektor Kunskapskällan

Expedieras till: Antagningsenheten i Boråsregionen
För kännedom
till:

HERRLJUNGA KOMMUN

BILDNINGSS-
NÄMNDEN
Christina Glad
Bert-Åke Johansson

Ärende 3

Presidieskrivelse
2022-09-21
UN 26/2022 600

Sida 1 av 1

Rapport av ungdomar som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret (KAA)

Bildningsnämndens presidiums förslag till beslut
I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Christina Glad (KV)
Ordförande

Bert-Åke Johansson (S)
Vice ordförande

Expedieras till:
För kännedom
till:

Rapport av ungdomar som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret (KAA)

Sammanfattning

Bestämmelserna om arbetet med det kommunala aktivitetsansvaret förändrades i samband med ett förtydligande från informationsansvar till kommunala aktivitetsansvaret. Bestämmelserna har sin grund i skollagen (2010:800), förordningen (2006:39) om register och dokumentation vid fullgörandet av kommunernas aktivitetsansvar för ungdomar, gymnasieförordningen (2010:2039), Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2015:28) om insamling av uppgifter för uppföljning och utvärdering av det kommunala aktivitetsansvaret och Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2015:61) om innehållet i dokumentationen av insatser för de ungdomar som omfattas av kommunernas aktivitetsansvar.

Bildningsnämnden har ansvaret att identifiera och dokumentera de ungdomar som har fullgjort sin skolplikt men inte deltar i undervisningen vid ett nationellt program i gymnasieskolan eller är inskriven på gymnasieskolans Introduktionsprogram. Nämndens ansvar är att hålla kontakten med dessa ungdomar och försöka motivera dem till att påbörja sina studier och genomföra en gymnasieutbildning. Kompletterande insatser ligger inom socialnämndens område och sköts av arbetsmarknadsenheten genom erbjudande av praktikplats eller arbete. Bildningsnämnden ska två gånger per år redovisa antalet ungdomar i åldersgruppen (16-20 år) som omfattas av registeransvaret till Statistiska centralbyrån (SCB).

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-09-16
Sammanställd redovisning av aktivitetsansvaret till SCB
Återrapport för det kommunala aktivitetsansvaret, SCB

Förslag till beslut

Rapporten godkänns.

Birgitta Fredriksson
Handläggare

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
till:

Aktivitetsansvar rapporterat till SCB 2022-02-14

Studiebevis	Annan studieform	Arbete	Annan åtgärd	Ingen sysselsättning	Okänd	Samtal/SYV	Ansvar upphör under hösten 2021 Ej Fbf. eller 20 år	Antal individer
	3	4	12			3	14	36

Aktivitetsansvar rapporterat till SCB 2022-09-02

Studiebevis	Annan studieform	Arbete/Praktik	Annan åtgärd	Ingen sysselsättning	Okänd	Samtal/SYV	Ansvar upphör under våren 2022 Ej Fbf. eller 20 år	Antal individer
9	1	5	6			1	10	32

Studiebevis: Intygar vilka kurser eleven fått betyg i men innebär att eleven inte uppnått gymnasieexamen.

Annan Studieform: Studier inom en obligatorisk skolform (grundskola, grundsärskola), Komvux, folkhögskola, specialskola

Annan åtgärd: Föräldraledighet, sjukskrivning

Ingen sysselsättning: Inget av ovanstående

Okänd: Folkbokförda i Herrljunga kommun men har inte gått att nå

SysKontakt: Kontakt via samtal eller kontakt med Studie- och yrkesvägledare

Aktivitetsansvar upphört: Anledningen till att ungdomen inte längre omfattas av kommunens aktivitetsansvar

Ungdomen påbörjar eller återupptar studier på nationella program, fyller 20 år eller inte längre är folkbokförda i kommunen.

Redovisning av Kommunala aktivitetsansvaret sker två gånger per år till SCB, 1 februari och 1 september.

Återrapport för det kommunala aktivitetsansvaret

Återrapporten är en sammanställning av inskickade uppgifter i kombination med andra registeruppgifter hos SCB. Återrapporten är inte färdig statistik utan ska användas som ett hjälpmedel för att kontrollera att de inskickade uppgifterna verkar stämma.

Uppgifterna visar gårdagens värden. Uppgifter som skickas in idag kommer alltså visas i återrapporten först imorgon.

Elever med tillfälliga personnummer ingår inte i jämförelsen med antalet folkbokförda och inrapporterade elever.

Observera att redovisningen per ålder räknar samtliga i respektive ålder under hela kalenderåret, oavsett födelsemånad.

Jämförelse av folkbokförda och inrapporterade ungdomar

	Antal folkbokförda 16-20 år per 31 mars 2022	Antal inrapporterade 16-20 år	Andel (%) inrapporterade 16-20 år
Totalt	500	32	6.4
16 år	101	0	0
17 år	97	2	2.1
18 år	91	4	4.4
19 år	97	12	12.4
20 år	114	14	12.3

Antalet inrapporterade med gymnasieexamen

	Antal inrapporterade ungdomar	Antal inrapporterade ungdomar med gymnasieexamen (Våren 2021 eller tidigare)
Denna insamling	32	0

Antal inrapporterade med minst en kontakt

	Antal inrapporterade ungdomar	Antal inrapporterade ungdomar med minst en kontakt	Andel (%)
Denna insamling	32	23	71.9
Föregående insamling	36	36	100.0

Antal inrapporterade med minst en åtgärd

	Antal inrapporterade ungdomar	Antal inrapporterade ungdomar med minst en åtgärd	Andel (%)
Denna insamling	32	23	71.9
Föregående insamling	36	36	100.0

Stämmer inte uppgifterna?

Delårsrapport per 2022-08-31 för bildningsnämnden

Bildningsnämndens presidiums förslag till beslut
I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Christina Glad (KV)
Ordförande

Bert-Åke Johansson (S)
Vice ordförande

Expedieras till:
För kännedom
till:

Delårsrapport bildningsnämnden per den 2022-08-31

Sammanfattning

Bildningsnämndens utfall per den 2022-08-31 uppgår till 162 601 tkr, vilket innebär en positiv avvikelse för perioden om 4 838 tkr. Prognosen för helåret visar på en negativ avvikelse om 950 tkr jämfört mot årsbudget. De främsta orsakerna till detta är grupper med utökade stödbehov under hösten samt dyrare köp av verksamhet för bland annat grundskola och gymnasieskola. Vidare redogörelse för detta står i Delårsrapport 2022-08-31 för bildningsnämnden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-09-15
Delårsrapport 2022-08-31 för bildningsnämnden

Förslag till beslut

Delårsrapport per den 2022-08-31 för bildningsnämnden godkänns.

Gabrielle Ek
Controller

Expedieras till: Ekonomiavdelningen
För kännedom
till:

DIARIENUMMER: UN 5/2022
FASTSTÄLLD/INSTANS:
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: 2022-09-15
GILTIG TILL:
DOKUMENTANSVAR: Bildningschef

Delårsrapport 2022-08-31

Bildningsnämnd

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Inledning/Sammanfattning	2
Ansvar och uppdrag.....	3
Verksamhetsbeskrivning	4
Verksamhetsbeskrivning tom 2022-08-31.....	6
Framtid	7
En hållbar och inkluderande kommun.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
En välkomnande och attraktiv kommun.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Ekonomi	10
Drift	12
Fördelning efter ansvarsområden	12
Ekonomisk sammanfattning	13
Ekonomi	13
Volymer.....	16
Investeringar	17
Personalekonomisk uppföljning	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Inledning/Sammanfattning

Bildningsnämndens ansvarsområden omfattar sedan 2015 både utbildning och kultur samt fritidsgård. Inom utbildningen syns en verksamhet som överlag präglas av god måluppfyllelse. Parallellt med de goda resultaten finns också utvecklingsområden där vi systematiskt behöver arbeta vidare för att utveckla en undervisning som möter varje elev på rätt nivå.

Det har under årets första halvår varit stabilt i ledningsgruppen men vid terminsslut avslutade rektor för Molla/Mörlanda skolor sitt uppdrag likaså chef för biblioteket och kulturhus. Ny rektor för Molla/Mörlanda skolor är en erfaren rektor i ledningsgruppen som går från Altorpskolan till detta uppdrag, det innebar rekrytering av ny rektor till Altorpskolan. Rekrytering av chef för bibliotek och kulturhus avvaktar vi med då bibliotek och kulturhus ska ingå i den nya verksamheten *Kultur och fritid* from årsskiftet. Ny rektor, som tidigare varit biträdande rektor inom organisationen, är tillsatt på Horsby 4-6 med verksamhetsansvar för modersmål. Processen med att omorganisera Fyrskolorna och Ytterby förskolor är avslutad och de två nya enheterna Eggvena/Hudene och Eriksberg/Od omfattar samtliga verksamheter 1-12 år för respektive rektor.

I förskolor, skolor och fritidshem finns en fortsatt god kontinuitet med behörig och legitimerad personal. Varje enhet arbetar strukturerat med systematiskt kvalitetsarbete och många goda insatser syns i den pedagogiska vardagen. I den lilla kommunen får de goda prestationerna lyskraft och betyder skillnad i våra verksamheter.

Budgetåret 2022 har inneburit anpassningar för flera enheter och rektorerna gör ett målmedvetet arbete med täta budgetuppföljningar. Anpassningarna grundar sig i antal barn/elever där siffrorna tidigare inte varit helt korrekta. Årets resultat indikerar på ett underskott om -950 tkr. Fortsatt gäller skollag och andra styrdokument där det ställs mycket höga krav på att ge varje enskild elev det stöd och den ledning som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven eller ännu längre. Här krävs mod och ett professionellt förhållningssätt för att genom den goda dialogen leda skolans pedagogiska arbete att rikta och prioritera resurserna utifrån verksamhetens behov. Ett arbete som rektor ansvarar för med stöd av elevhälsan och i samverkan med undervisande lärare. Under senare år har ett ökat antal riktade statsbidrag kommit att spela en stor och avgörande roll för verksamheten i förskola, skola och fritidshem. Det påverkar även gymnasiet och bibliotekets planering och organisation. Statsbidragen söks för en termin alternativt ett läsår i taget och löpande ändras förutsättningar och villkor för bidragen. Personaltalbudgeten kan genom statsbidragen förändras med miljonbelopp under ett budgetår, vilket är en utmaning för uppföljning och redovisning, men också när det gäller förutsättningarna för att göra långsiktiga och kvalitativa satsningar.

Ansvar och uppdrag

Nämndens uppdrag är att tillhandahålla utbildnings- och kulturverksamhet för kommunens invånare på uppdrag av kommunfullmäktige. Detta gör nämnden genom att driva verksamheterna förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundsärskola och gymnasieskola enligt den skolstruktur som kommunfullmäktige har beslutat. Gymnasiesärskola drivs inte i egen regi utan platser köps utanför kommunen. Kommunal vuxenutbildning bedrivs i en gemensam organisation med Vårgårda som huvudman och utbildningen är förlagd till båda kommunerna. Nämndens kulturverksamheter innebär ett övergripande kulturansvar samt ett ansvar för bibliotek och kulturskola. Till detta kommer också ett ansvar för fritidsgård. Vi har även ett kommunalt aktivitetsansvar (KAA) att förhålla oss till. Det innebär att fånga upp våra ungdomar 16-20 år som inte deltar i skola eller arbetsliv och verka för att få dem i aktivitet igen. KAA går vidare till verksamhet DUA (för unga 20-24 år) där uppdraget är liknande och vi tillsammans med Socialförvaltningen arbetar för att skapa möjlighet till studier eller aktivitet för ungdomar.

Kommunfullmäktige är huvudman för skolverksamheten och bildnings övriga verksamheter och har utifrån inriktningsmål fastställt prioriterade mål för Bildningsnämnden samt fördelat ekonomiska resurser till nämnden i form av kommunbidrag. Nämnden har verksamhetsansvaret inför kommunfullmäktige som i sin tur har ansvaret som huvudman inför staten. Statens uppdrag innebär att huvudmannen har ett ansvar för att utbildningen genomförs enligt de statliga styrdokumenterna så att mål och riktlinjer i skollag och förordningar kan uppfyllas. Bildningsnämndens verksamheter har också att hantera en dubbel styrning genom att staten ställer krav på huvudmannen direkt men också krav som går förbi huvudmannen, till rektorer och lärare. Nämnden har ansvar för att bedriva ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete vid sina samtliga verksamheter i Bildningsnämnden.

Verksamhetsbeskrivning

Bildningsnämnd

Bildningsnämnd omfattar nämndens ledande och styrande politiska del. Nämnden har kontakt med verksamheten genom kontaktpolitiker. Bildningsnämnden fullgör huvudmannens ansvar för bildningsförvaltningens verksamheter som i vardagen leds och samordnas av bildningschefen.

Bildningskontoret

Bildningskontoret består av en stab med bildningschef som har det samordnande tjänstemannaansvaret för nämndens verksamheter, utvecklingsledare, kvalitetstrateg och två handläggare.

Elevhälsan, familjecentralen

Tillgång till elevhälsa ska finnas för elever i skolverksamheten från förskoleklass till gymnasieskola. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan, som leds av en verksamhetschef, syftar till att öka välbefinnandet bland eleverna och fokus ligger på det förebyggande och främjande arbetet samt att stödja eleverna att nå utbildningens mål. Det finns även mottagning för Mini-Maria, en dag i veckan, i Närhälsans lokaler.

Under verksamhetschef för elevhälsan finns också Öppna förskolan som ingår i det förebyggande och främjande samarbetet i familjecentralen. Verksamheten vänder sig till vårdnadshavare med barn i förskoleåldern. Familjecentralen är ett samarbete mellan Bildning- och Socialnämnd tillsammans med Barnmorskemottagningen, Vårdcentral, BHC samt Närhälsan. Verksamheten ska också ses som ett komplement till förskolan och vänder sig med aktiviteter och tidiga insatser för barn upp till 6 år. Verksamheten förutsätter deltagande av vuxen med ansvar för barnet.

Förskola

Förskoleverksamheten är organiserad i tre områden; Innerby (Herrljunga tätort), Ytterby (Eggvena, Eriksberg, Hudene och Od) och Molla/Mörlanda förskoleområde. Varje område leds av en rektor. I området Innerby finns även en biträdande rektor som regelbundet deltar i möten med förskolans rektorsgrupp. Verksamheten omfattar förskola i egen regi samt i annan huvudmans regi. Förskoleverksamheten har en god spridning i kommunen och i Ytterby och i Molla/Mörlanda enhet är förskolor knutna till varje grundskola.

Verksamhetens uppdrag är att erbjuda alla barn som har rätt till förskola en verksamhet där omsorg, utveckling samt lärande bildar en helhet och lägger en god grund för fortsatt utbildning. Förskolan ses som första delen i utbildningssystemet.

Pedagogisk omsorg i form av familjedaghem erbjuds de föräldrar som önskar denna verksamhet. Verksamheten är ett komplement till förskola och bedrivs i enskild regi vid Knattebo.

Grundskola

Omfattar förskoleklass- och grundskoleverksamhet både i egen regi och i annan huvudmans regi samt skolskjuts för grundskola och grundsärskola. Herrljunga kommuns grundskolor är organiserade i fem mindre enheter; Eggvena, Eriksberg, Hudene, Od och Molla samt tre större enheter; Altorp, Horsby och Mörlanda.

Eggvena, Eriksberg, Od och Hudene utgör rektorsområdet Fyrskolorna. Med start från ht-22 genomförs den omorganisation som innebär att det blir 2 nya enheter, Eggvena/Hudene samt Eriksberg/Od, där varje enhet omfattar samtlig verksamhet från 1-12 år i respektive rektorsuppdrag.

Molla/Mörlanda bildar ett rektorsområde och Horskolan är indelad i skolenheterna F- 3 samt åk 4-6.

Altorp är uppdelad i två juridiska enheter, Altorp A och C, samt Altorp B och D. De små enheterna samt Horskolan och Mörlanda bedriver undervisning från förskoleklass till och med åk 6. Altorp är kommunens enda högstadieskola med åk 7-9.

Med ett antal mindre enheter får skolverksamheten en geografisk spridning i kommunen.

Grund- och gymnasiesärskola

Omfattar grundsärskola och gymnasiesärskola i egen och i annan huvudmans regi. Verksamhetens uppdrag är att ge de elever som har rättigheten att mottas i särskola en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och så långt som möjligt motsvarar den utbildning som ges i grundskolan respektive gymnasieskolan. Eleverna läser utifrån grundsärskolans eller gymnasiesärskolans läroplan. Grundsärskola bedrivs inkluderat i grundskolan för

elever i de tidiga skolåren och för elever i åk 5-9 finns grundsärskola organiserad vid Altorpskolan. Platser i gymnasiesärskolan köps i annan kommun.

Fritidshem

Fritidshemsverksamheten kompletterar utbildningen i förskoleklass, grundskola och grundsärskola och ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda en meningsfull fritid och rekreation. Fritidshem finns vid samtliga grundskolor F-6. Herrljunga kommun har en stor andel av eleverna från förskoleklass till och med åk 6 i sina fritidshemsverksamheter.

Gymnasieskola

Omfattar gymnasieskola i egen regi och i annan huvudmans regi samt elevresor för gymnasieskola och gymnasiesärskola. Verksamhetens uppdrag är att ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Verksamheten vid Kunskapskällan har ett programutbud bestående av dels specialiserade yrkesprogram med goda samarbeten förankrade i det lokala näringslivet, dels ett flertal studieförberedande program. Vid Kunskapskällan finns idag nio nationella program varav fyra är yrkesförberedande samt IM-programmet. Till detta kommer ett antal lärlingsplatser. Elever samläser i flera programövergripande ämnen för att göra det stora programutbudet möjligt då elevantalet vid flera program inte är så stort.

Kommunala aktivitetsansvaret

Bildningsnämnden har ett övergripande ansvar för kommunens aktivitetsansvar, delvis tillsammans med socialnämnden, för ungdomar 16 till 20 år. Bildningsförvaltningen ansvarar för uppföljning och åtgärder för de ungdomar som omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret. Vi har deltagit i VI-projektet som pågått inom Boråsregionen under 2 års tid, för att ytterligare stärka vårt arbete kring praktik och återgång i studier.

Komvux

Kommunal vuxenutbildning tillhandahåller utbildning på grundläggande och gymnasial nivå samt utbildning i svenska för invandrare, SFI och särskild utbildning för vuxna. Sedan höstterminen 2013 bedrivs utbildningen i en gemensam organisation med Vårgårda som huvudman och med verksamhet förlagd i både Herrljunga och Vårgårda. Genom detta samarbete kan ett större och mer kvalitativt utbildningsutbud erbjudas. Etablerad samverkan sker sedan flera år kring yrkesutbildningar inom Boråsregionen, kallat BRvux. Denna samverkan ger möjlighet till ett större utbud av yrkesutbildningar för kommuninvånarna och är strategiskt viktig för kompetensförsörjningen i regionen.

Kulturskola

Kulturskolan bedriver undervisning för barn och ungdomar i kommunen från 7 år till och med den termin man fyller 25 år. Även vuxna erbjuds undervisning i mån av plats. Undervisningen sker dels i egna lokaler, anpassade för ändamålet, dels vid några av kommunens grundskolor. I de tidiga skolåren undervisas stråk- och blåselever i grupp. Terminsavgift tas ut för undervisning samt för instrumenthyra. Flera publika arrangemang anordnas varje år och är en naturlig del av kulturskolans verksamhet, vilket skapar en arena för eleverna att framträda på.

Bibliotek

Folkbiblioteksverksamheten är organiserad i ett huvudbibliotek i Herrljunga tätort och ett filialbibliotek i Ljung. Biblioteken är tillgängliga för alla. Biblioteket ska främja litteraturens ställning och intresset för läsning, bildning, upplysning och utbildning.

Biblioteket ägnar särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar, för att främja språkutveckling och stimulera till läsning. Andra prioriterade grupper är personer med funktionsnedsättning och personer som har annat modersmål än svenska. Biblioteket arrangerar och medverkar till ett varierande kulturprogram riktat till barn och vuxna.

Fritidsgård

Fritidsgården är en öppen verksamhet för ungdomar. Verksamheten vänder sig till alla från åk 6 till 19 år. Fritidsgårdens mål är att vara en mötesplats där ungdomar kan känna samhörighet och växa som människor, utan krav på prestation. Ungdomarna själva är med och utformar verksamheten i syfte att skapa en attraktiv och meningsfull fritidssysselsättning. Verksamhet bedrivs i Herrljunga tätort i anslutning till Altorpskolans lokaler.

Verksamhetsbeskrivning tom 2022-08-31

Bildningsnämnden

Bildningsnämnden har under året haft sex av nio sammanträden. Vi har återgått till nämndmöten där vi träffas fysiskt och ser nu möjligheter för möten mellan kontaktpolitiker och våra verksamheter igen.

Bildningskontoret

I augusti genomfördes en gemensam uppstart för all personal i förvaltningen med mat och inspirationsföreläsning. Samtliga verksamheter har under våren och sommaren återgått till vanliga rutiner i respektive verksamhet.

Elevhälsan/familjecentralen

Ett projekt med YAM och MHFA, fortgår där Herrljunga kommun beviljats medel från Västra Götalandsregionen för att stärka arbetet med suicidprevention med inriktning mot årskurs 8. Utbildning av personal startade hösten 2019 och de första insatserna för elever kunde genomföras under våren 2020. Arbetet avstannade till viss del under pandemin. Omstart i detta arbete ht-21 och nu har flera nya medarbetare deltagit i utbildningen här. I elevhälsan ingår 4 kuratorer samt 4 skolsköterskor, de arbetar i par och är fördelade i elevhälsoteam i samma enheter.

Familjecentralen har under våren 2019 gått in i ett socialt investeringsprojekt, delfinansierat av Västra Götalands regionala utvecklingsnämnd. Den sociala investeringen har fått projektnamnet ”en sammanhållen insats” med syfte att stärka barns förutsättningar i livet. Projektet består av två delar varav den ena riktar sig mot familjecentralens verksamhet. Familjecentralen har startat upp en verksamhet som kallas ”lilla gruppen”, en verksamhet som vänder sig till individer som i annat fall inte besöker familjecentralens verksamhet men som är i behov av det. Lilla gruppen är personaltät och genomför tematiska träffar vars syfte är att stärka vårdnadshavarna i sina föräldraroller. Bildning- och socialförvaltningen beslutade att förlänga projektet ytterligare 1 år - med egna medel. Pandemin har Öppna förskolan har återgått till ordinarie verksamhet efter pandemin, vilket var efterlängtat av många.

Förskola

Barnantalet har under senaste åren minskat något i Eriksberg och Mörlanda upptagningsområde men legat mer stadigt i Hudene, Eggvena och Od. Även Molla förskola har ökat med barn och har 2 fulla avdelningar. Inför denna höst ser vi dock att barnantalet ökat för Mörlanda förskola och nu när byggnationen är klar har vi 4 avdelningar i verksamheten. Herrljunga tätort har idag 11 förskoleavdelningar fördelade på förskolan Ugglan samt Horsby förskola. Grön Flagg arbetet fortgår i Mörlanda och Molla förskolor och verksamheten har arbetat med ytterligare ett nytt miljöområde under läsåret. Certifieringen innebär fortsatt miljöfokus – vilket upplevs positivt här. Samtliga förskolor arbetar utifrån ett språkutvecklande arbetssätt som gynnar alla barn i deras språkutveckling.

Förskoleklass, grundskola, grundsärskola

Antalet elever i grundskolan ligger i paritet med 2021. Antalet elever mottagna i grundsärskolan, i åk 1-5, ökar något. Eleverna läser integrerat och från åk 5 kan de läsa på grundsärskolan. Rutiner för att möta grundsärskolans elever i de tidiga årskurserna, i inkluderad form, vid respektive grundskola har arbetats fram i förvaltningen. Här finns fortsatt behov av stöd i det pedagogiska planeringsarbetet för elever som läser enligt sarskolans läroplan. Kommunens specialpedagoger har alla en viktig roll här. Under våren 2022 genomfördes ett skapande skola projekt där alla elever i våra F-6 skolor fick ta del av skapande i olika former. Detta upplevdes mycket positivt. Även detta läsår investerade vi i elevdatorer till åk 4. Det innebär nu att alla elever från årskurs 4 och till gymnasiet har ett personligt digitalt verktyg att tillgå i sin utbildning. Vi hoppas på möjlighet att fortsätta denna digitala satsning.

Under sommaren 2019 antog bildningsnämnden en ny kvalitetsplan för bildningsnämndens verksamheter vilket bland annat ökat fokus på skolnärvaro samt extra anpassningar och särskilt stöd i huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Beslut om fortsatt satsning på funktionen närvarocoacher, vilka arbetar med fokus på elever åk 4-9 med hög frånvaro, utifrån statsbidraget ”Likvärdig skola”.

Gymnasieskolan Kunskapskällan

Kunskapskällan har tillsammans med Fokus Herrljunga utvecklat samarbetet med näringslivet/branschen och i den satsningen även fått projektpengar från Skolverket. Arbetet har hittills lett till att etablera fler samarbetspartners med fler utbildade handledare för eleverna. Antalet lärlingsplatser har byggts ut.

Pandemin påverkade gymnasiet även under vt-21 men från ht-21 återgick gymnasiet till studier enligt ordinarie schema. Skolan kan se en viss påverkan av studier under pandemin och har satsat mycket på att fånga upp de elever som behövt extra stöd. Gymnasiet har haft anpassningar kring budget som baserats på ett något lägre elevantal och arbetat klokt med detta under våren.

Gymnasiesärskola

Samtliga gymnasiesärskoleplatser köps av annan huvudman. Gymnasiesärskolan erbjuder en fyraårig utbildning och kontinuerlig uppföljning av elevens studier och studiesituation har rektor för särskolan ansvar för.

Fritidshem

Från den första 1 juli-19 finns ett legitimationskrav på att undervisa i fritidshemmet. Förvaltningen har gjort en genomlysning av behörigheterna i verksamheterna och uppmanat personalen att ta ut sina legitimationer. Anställningsavtal har uppdaterats utifrån behörigheter. Några medarbetare i kommunens fritidshem läser nu in behörigheten att undervisa i fritidshemmet så förvaltningen förväntar sig en större andel behöriga i fritidshemmet över tid.

Bibliotek

Under vårterminen har biblioteket kunnat återgå till ordinarie verksamheter och omfattning. Allmänheten har visat intresse både både aktiviteter och ökade öppettider och möjlighet till större sammanhang igen. Digitala aktiviteter Biblioteket erbjuder många olika aktiviteter vid skollov och sommarledigheter. Under sommaren hade biblioteket en "Bok och häng-hörna" för barn och unga med böcker, spel och pussel, samt deltog i kommunens Festivaldag.

Fritidsgård Freetime

Fortsatta aktiviteter planeras i samråd med personal och besökande ungdomar. Personal arbetar del av sin tjänst på fritidsgården för att möjliggöra öppettider på kvällarna. Personal från fritidsgården deltog i sommarens Festivaldag. Del av personalen deltar i ett kommunövergripande trygghetsprojekt samt i projektet MBU, med syfte att skapa ett tryggare Herrljunga för alla och skapa starkare relationer till våra unga.

Kulturskolan

Herrljunga delar chef för kulturskolan med Vårgårda. Fördelarna med detta är flera; dels blir det en renodlad chefstjänst, dels kan kommunernas verksamheter berika varandra och dels finns förutsättningar för att göra större tjänster/heltidstjänster för pedagogerna. Samarbetet kring gemensam chef för kulturskolan kommer att fortsätta.

Vuxenutbildning

Samverkan med vuxenutbildningen fortgår och gemensamt ser kommunerna över behoven av olika utbildningar som kan erbjudas våra vuxna studenter.

Framtid

Bildningskontor

Inom bildningsnämndens verksamheter finns några stora och övergripande utmaningar. En av utmaningarna rör lokaler anpassade för de krav som ställs på undervisning utifrån styrdokument och arbetsmiljö. Vi har tidigare sett en ökning av elever på skolorna i våra tätorter, det har stabiliserat sig och i nuläget är det störst tryck av elever på Eggvena skola samt Hudene skola. Vi har två byggprojekt i gång; Mörlanda och Od gällande både förskola och grundskola. Od går in i sin slutfas. Förarbetet kring byggprojekt Altorskolans pågår och arbetet i lokalerna planeras starta vid årsskiftet. Behovet av renovering samt översyn av tillgänglighet och utrymningsvägar är stor i Altorskolans. I den nuvarande lokalresursplanen finns det även en plan om ytterligare en förskola i Herrljunga tätort. Enligt våra nya statistikverktyg, Statisticon, så ser vi tendens att antalet barn 1-5 år minskar i kommunen under de kommande 3 åren. Det innebär att även skolan får ett minskat elevunderlag om ett par år och sedan ska denna omfattning av elever gå igenom vårt skolsystem. Vi får anpassa våra verksamheter utifrån dessa fakta. Under hösten 2020 implementeras en ny IT-infrastruktur vilket krävs för att kunna genomföra en modern digital undervisning i både förskola och skola.

Kompetensförsörjningen är en ständig pågående utmaning som kommer finnas med under lång tid framåt. Dialog pågår inom Sjuhärad med bla Borås högskola om att erbjuda nya lärarprogram som kombinerar arbete och studier, i syfte att locka fler sökande samt få de studerande att få god kännedom om både kommun och verksamheterna de utbildas inom. I förvaltningen är behovet störst av lärare i fritidshem samt förskollärare. Men vi ser även ett kommande och ökat behov av grundskollärare. Det kommande legitimationskravet för lärare inom yrkesprogrammen medför att gymnasiet behöver se över sin kompetensförsörjning inom det området.

Elevhälsa och familjecentral

Under hösten pågår satsningar både inom YAM och MHFA för elevhälsan, insatser som är till för att förebygga och främja arbete mot psykisk ohälsa. Inom familjecentralen pågår arbetet med den ”lilla gruppen” en insats som delvis är finansierad av Västra Götalandsregionens utvecklingsnämnd.

Bibliotek

I höst öppnar vi upp med lite nya program och aktiviteter igen. Gruppbesök från förskolan/skolan, författarbesök, konsert, barnteater, utställningar, Drop-in Internet mm.. De flesta aktiviteter förbokas av besökarna. Konsthallen har flera spännande utställningar under hösten. Inom biblioteket i Herrljunga ser vi över den inre miljön och hur vi på bästa sätt kan lyfta fram barn- och ungdomslitteraturen

Förskolan

Arbete med upphandling av den pedagogiska lärplattformen IST, riktad till v.h och personal, kommer avslutas under ht-22.

Fortsatt implementering av nya läroplanen pågår i samtliga förskolans verksamheter under året. Nyheter i läroplanen är begreppet undervisning som har fått ett eget innehåll och att det har blivit en tydligare arbetsfördelning mellan uppdragen förskollärare och barnskötare. Förskolan har fått ett särskilt riktat statsbidrag för att stärka det språkutvecklande arbetet i förskola under hösten 2021 och med fortsättningen 2022.

Förskoleklass, grundskolan, grundsärskolan

Elevantalet växer på flera av våra mindre grundskolor vilket ställer krav på en effektiv lokalanvändning där lokaler används av flera verksamheter. I förskoleklassen och grundskolans lågstadium har läsa, skriva och räkna-garantin införts, detta har medfört att förvaltningen tagit fram ett gemensamt screeningschema för eleverna F-9. Antalet elever på grundsärskolan har ökat något, fler elever skrivs in i grundsärskolans yngre år. Eleverna här läser integrerat i ordinarie skola. En genomlysning för att se hur behovet av ev framtida utökning av grundsärskola from åk 3-9, pågår nu i förvaltningen.

Fritidshem

Från den 1 juli är det legitimationskrav även i fritidshemmet. Detta medför att förvaltningen måste fortsätta arbetet med att säkerställa en god kompetensförsörjning för verksamheten.

Fritidshemmen fortsätter sitt arbete med att få elever på fritids att känna sig nöjda och trygga. Fritidshemmen arbetar utifrån ett av läroplanens utvecklingsmål som handlar om att föräldrarna skall bli mer insatta och delaktiga i verksamheten. Fritidshemmen kommer även fortsättningsvis att arbeta med deras egna kapitel i läroplanen.

Fritidsgård

Förutsättningarna för att starta upp Freetime på ett bra sätt under hösten är goda med känd personal på plats. Verksamheten har ändamålsenliga lokaler med ett kök som möjliggör flera efterfrågade aktiviteter. Den skolgårdsinvestering som görs på Altorp förväntas också leda till positiva mervärden för Freetime – med fler funktioner för äldre elever.

Gymnasieskolan Kunskapskällan

Söktrycket till Kunskapskällan har inför ht-22 minskat något och fortsatt behövs ett ökat fokus på att nå ut till alla elever med information om de goda möjligheter som erbjuds en gymnasieelev vid Kunskapskällan. Gymnasiet och förvaltningen har en marknadsföringsgrupp med syfte att verka för ett fortsatt ökat söktryck. Nu kan gymnasiet åter

bjuda in till "Öppet hus" som är en viktig del i att visa upp verksamheten på gymnasiet. Kunskapskällan ligger i absolut toppranking när det gäller yrkesprogrammen och når goda resultat också för eleverna vid de studieförberedande programmen. Skolan har även utmärkt sig som UF-skola under vt-22 i Boråsregionen. Skolan arbetar med ett fokus att stärka övergångarna från IM-programmet till fortsatta utbildningsalternativ. Heltidsmentor finns med uppdrag att verka nära elever och lärare och med ett tydligt uppdrag att se hela elevens studiesituation.

Elever inom de högskoleförberedande programmen kommer under hösten att erbjudas praktik, vilket de tidigare inte haft.

Komvux

Vuxenutbildningen driver en utbildning som inriktar sig i första hand till utbildade barnskötare och även för personal inom vård och omsorg.

Vidare samverkar Kunskapskällan med vuxenutbildningen för att kunna erbjuda fler kurser för arbetssökande, nyanlända unga vuxna och medborgare som önskar komplettera sina studier för att bli än mer attraktiv för arbetsmarknaden.

Fokusområden med kommunövergripande mål och nämndmål

En hållbar och inkluderande kommun

Vi tar ansvar för vår gemensamma framtid. Hållbarhetsbegreppet genomsyrar alla beslut och aktiviteter.

Kommunövergripande mål

1. Herrljunga ska ta miljöansvar och effektivt hushålla med naturens resurser, nu och i framtiden.
2. Herrljunga kommun ska ha god ekonomisk hushållning.
3. Herrljunga kommun ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar trygghet, inkludering och jämställdhet.

Bildningsnämndens mål

1. Bildningsnämnden ska ha socialt hållbara verksamheter som främjar inkludering och jämställdhet oavsett var i kommunen du bor.
2. All pedagogisk verksamhet arbetar med frågor om hållbarhet och miljöansvar över tid.
3. Förvaltningens samtliga verksamheter ska vara tillgängliga för alla.

Övergripande sammanfattning och analys	<p>Inom förskolan upplevs verksamheterna i hög utsträckning främja inkludering och jämställdhet och 98,2 % av vårdnadshavarna uppger att barn ges samma förutsättningar oavsett könstillhörighet.</p> <p>Inom förskolan arbetar de tematiskt med hållbarhet och miljöansvar, 2 av förskolorna arbetar i enlighet med konceptet Grön flagg och har gjort så de senaste åren. Konceptet har i stor utsträckning fokus på just hållbarhet och miljöansvar.</p> <p>Skillnaderna i betyg mellan pojkar och flickor är fortsatt stora i årskurs 9, skillnader i betyg går redan att tyda i årskurs 6. Här har förvaltningen ett fortsatt arbete framför sig. Att förbättra måluppfyllelsen för pojkar.</p>
--	--

En välkomnande och attraktiv kommun

Vi arbetar för en trygg och stimulerande miljö med medborgare, företagande och besökare i fokus. En småstadsidyll nära storstad och fritid, du är i centrum!

Kommunövergripande mål

1. Att aktivt marknadsföra och lyfta fram Herrljunga kommuns goda egenskaper och företagande.
2. Herrljunga kommun är en trygg plats att besöka, leva och verka i.
3. Herrljunga kommun främjar samarbete mellan nämnder, företag, kommundelar och föreningar.

Bildningsnämndens mål

1. Alla barn och elever ska känna sig trygga och ha en god studiero.
2. Vi ska ha likvärdiga verksamheter med hög kvalitet.

3. Vi har en bra samverkan med samtliga förvaltningar för att skapa goda pedagogiska verksamheter – vi arbetar utifrån barnkonsekvensanalyser.
4. Vi ska marknadsföra bildningsnämndens samtliga verksamheter.
5. Alla elever har en meningsfull praktik.

Övergripande sammanfattning och analys	<p>Tryggheten är generellt fortsatt på en hög nivå, inom förskolan anger 97,1 % av vårdnadshavarna att deras barn är trygga i förskolan, motsvarande siffra i fritidshemmet är 95,0 %. Inom grundskolan och gymnasieskolan finns det en viss utvecklingspotential, där 84,2 % av studenterna på gymnasiet upplever sig som trygga och motsvarande i siffra på mellanstadiet är 87,1% och för högstadiet 66,1 %. Att förbättringspotentialen är störst på högstadiet ligger i linje med förvaltningens bild även utifrån sammanställning av de utredning inom kränkande behandling som inkommit till förvaltningen.</p> <p>Måluppfyllesen har sjunkit jämfört med våren 2021 för eleverna i årskurs 9. Med det sagt så var dock 2021 ett historiskt bra år, utan /</p> <p>Inom marknadsföringen finns det insatser att göra. Besöksantalet har inte helt återhämtat sig efter pandemin på biblioteket och antal elever som valt Kunskapskällan kan bli fler.</p>
--	---

En utvecklande kommun

Vi skapar infrastrukturer i framkant och tillsammans uppnår vi tillväxt genom nytänkande.

Kommunövergripande mål

1. Oavsett ålder ges möjlighet till livslångt lärande och god livskvalitet.
2. Herrljunga kommun främjar ett aktivt och starkt lokalt näringsliv.
3. Herrljunga kommun ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande.

Bildningsnämndens mål

1. Alla elever ska få behörighet till gymnasiets nationella program.
2. Alla elever ska nå gymnasieexamen för vidare studier eller för anställningsbarhet.
3. Vi ska erbjuda aktiviteter som leder till studier eller arbete.
4. Invånare ska erbjudas livslångt lärande och kulturella aktiviteter.

Övergripande sammanfattning och analys	Förvaltningen marknadsför främst sina egna verksamheter. De enheter som arbetar mest frekvent med marknadsföring av sina verksamheter är Kunskapskällan, biblioteket och kulturskolan.
--	--

Ekonomi

Drift

RESULTATRÄKNING (tkr)	Utfall 2021-08-31	Utfall 2022-08-31	Budget 2022	Prognos 2022	Avvikelse helår
Intäkter	-29 024	-30 947	-41 942	-44 336	2 395
Summa intäkter	-29 024	-30 947	-41 942	-44 336	2 395
Personalkostnader	112 195	112 908	181 248	183 943	-2 695
Lokalkostnader, energi, VA	17 973	23 458	36 671	36 671	0
Övriga kostnader	54 824	56 266	83 905	84 555	-650
Kapitalkostnad	828	915	1 244	1 244	0
Summa kostnader	185 820	193 547	303 068	306 413	-3 345
Summa Nettokostnader	156 796	162 601	261 126	262 077	-950
Kommunbidrag	158 536	167 439	261 126	261 126	0
Resultat	156 796	162 601	261 126	-950	-950

Fördelning efter ansvarsområden

RESULTAT NETTO (tkr)	Utfall 2021-08-31	Utfall 2022-08-31	Budget 2022	Prognos 2022	Avvikelse helår
Nämnd	238	320	461	461	0
Förvaltningsledning	9951	9543	15 600	15 900	-300
Elevhälsa inkl familjecentral	4 180	4 279	7 171	7 021	150
Förskola inkl ped oms.	33 193	34 007	53 377	53 027	350
Fritidshem	10 876	12 035	19 123	18 373	750
Grundskola inkl modersmål	60 678	63 646	103 410	104 310	-900
Grundsärskola	2 855	2 968	6 411	6 961	-550
Gymnasieskola	18 568	19 252	28 531	29 132	-600
Gymnasieskola interk.	6 558	6 766	10 259	10 459	-200
Gymnasiesärskola	2 855	1 173	3 100	3 100	0
Vuxenutbildning	3 672	3 678	5 560	5 110	450
Bibliotek	2 182	2 565	4 605	4 505	100
Kulturskola	1 129	1 658	2 558	2 558	0
Fritidsgård	384	500	679	879	-200
Allmän kulturverksamhet	240	212	281	281	0
Summa verksamhet	156 796	162 601	261 126	262 077	-950
<i>Intäkter</i>	<i>-29 024</i>	<i>-30 947</i>	<i>-41 942</i>	<i>-44 336</i>	<i>2 395</i>
<i>Kostnader</i>	<i>185 820</i>	<i>193 547</i>	<i>303 068</i>	<i>306 413</i>	<i>-3 345</i>
Nettokostnad	156 796	162 601	261 126	262 077	-950

Ekonomisk sammanfattning

Bildningsnämndens budget 2022 uppgår till 262 077tkr och utfallet per den 31/8-2022 uppgår till 162 601 tkr. Prognosen för helåret visar på ett underskott om -950tkr jämfört med årsbudget. Att bildningsnämnden prognosticerar ett underskott beror huvudsakligen på mer personalkostnader än budgeterat. Dock har även mer intäkter än budgeterat prognosticerats, en betydande del i detta har varit de ersättningar som betalats ut för sjuklönekostnader samt skolmiljarden. För 2022 har Herrljunga tilldelats 1,2 miljoner i skolmiljard varav hälften, 600 tkr, har betalats ut per 31/8. Vidare har även sjuklöneersättning tilldelats bildningsnämnden om totalt 1,5 miljoner. Totalt blir det 2,7 miljoner extra i coronarelaterade intäkter.

Förskolan Ytterby och grundskolan/fritidshemmet Fyrskolan omorganiserades till hösten 2022. De nya områdena är Eggvena/Hudene och Eriksberg/Od, men då budgeten är lagd enligt den gamla områdesstrukturen användas denna under ekonomiuppföljningar 2022 ut.

Ekonomi

Förvaltningsledningen

Förvaltningsledningen redovisar för perioden ett överskott om 562tkr och prognostiserar ett utfall med ett underskott på -300 tkr för helåret. Orsaken till underskottet är utökat stöd på stab med systemförvaltare och något högre kostnader för kurser till följd av återgång till utbildningstillfällen efter pandemin. I prognosen ingår det budgeterade nyttjandet av flyktingbufferten. Den nyttjade flyktingbufferten är vad som leder till att ett överskott redovisas för perioden. Per 31/8-22 är beloppet ca 1,2 mkr och för helåret ca 1,8 mkr.

Förskola

Förskoleverksamheten är uppdelad i tre områden Ytterby, Innerby och Molla/Mörlanda. Tillhörande förskola finns även pedagogisk omsorg samt kooperativ. Totalt visar förskoleverksamheterna en prognos om ett överskott om 350 tkr.

Ytterby förskoleområde redovisar för perioden ett överskott om 240 tkr och prognostiserar ett överskott om 100 tkr. Överskottet beror på lägre vikariekostnader än budgeterat samt ökade intäkter från sjuklöneersättning. Innerby förskoleområde redovisar för perioden ett överskott om 246 tkr och prognostiserar ett underskott om -200 tkr för helåret. Underskottet beror på en kraftigare ökning av barnantal hösten 2022 än budgeterat vilket för Horsby förskola innebär fortsatt 8 avdelningar året ut än den planerade minskningen till 7.

Molla/Mörlanda redovisar för perioden ett överskott om 714 tkr och prognostiserar ett överskott om 300 tkr för helåret. Överskottet beror på lägre personalkostnader än budgeterat och på ersättning för sjuklönekostnader.

Kooperativ och dagbarnvårdare redovisar för perioden ett underskott om -53tkr och prognostiserar att lämna ett överskott om 150 tkr till följd av lägre barnantal än budgeterat.

Fritidshem

Fritidshemmen prognostiserar ett överskott om 750 tkr för helåret. Överskottet beror på lägre personalkostnader samt ersättning för sjuklönekostnader.

Budget och prognos fritidshem 2022	År Budget	År Prognos	År Diff Helår
3300 Fritidshem gemensamt	-3 300	-3 300	0
3320 Fritidshem Horsby F-3	8 161	7 911	250
3330 Fritidshem Horsby 4-6	1 484	1 584	-100
3340 Fritidshem Molla	1 208	1 208	0
3341 Fritidshem Mörlanda	2 806	2 806	0
3350 Fritidshem Eggvena	2 120	1 870	250
3351 Fritidshem Eriksberg	2 128	2 078	50
3352 Fritidshem Hudene	2 737	2 587	150
3353 Fritidshem Od	1 717	1 467	250
3354 Fritidshem Fyrskolan gemensamt	62	162	-100

Molla/Mörlanda visar ett resultat per 31/8 om ett underskott på -505 och en prognos i enlighet med budget. Även fritidshem gemensamt visar en prognos i enlighet med budget och ett resultat om 155tkr i överskott.

Horsby F-3 har per 31/8 ett överskott om -268 tkr och en prognos om -250 tkr för helåret. Orsaken är något lägre personalkostnader än budgeterat och ökade intäkter från tilläggsbelopp. Horsby 4-6 har en negativ prognos om -100 tkr för helåret som beror på högre personalkostnader och för perioden ett underskott om -116 tkr.

Fyrskolan visar ett resultat för perioden om 392 tkr och prognosen för helåret är ett överskott om 600 tkr. Totalt har samtliga enheter inom Fyrskolans fritidshem 100 tkr mer i intäkter än budgeterat från sjuklönersättning. Resterande överskott beror på lägre personalkostnader främst på grund av vikarietillgång men även sjukfrånvaro.

Grundskola

Grundskolorna redovisar för perioden ett överskott om 1 814 tkr och prognostiserar ett underskott om -900 tkr för helåret. Orsaken till överskottet per 31/8 är periodisering av personalkostnader och semesterlöneskulden över sommarmånaderna. Underskottet i prognosen beror på att den planerade minskning i tjänstegrad under höstterminen inte är möjlig då flera enheter får utökade grupper med särskilda behov.

Budget och prognos grundskola 2022	År	År	År
	Budget	Prognos	Diff Helår
3400 Grundskola gemensamt	7 272	7 722	-450
3410 Grundskola Altorp	30 035	30 636	-600
3420 Grundskola Horsby F-3	15 170	15 420	-250
3430 Grundskola Horsby 4-6	12 964	12 764	200
3440 Grundskola Molla	3 647	3 547	100
3441 Grundskola Mörlanda	10 961	11 061	-100
3450 Grundskola Eggvena	4 794	4 894	-100
3451 Grundskola Eriksberg	4 988	5 039	-50
3452 Grundskola Hudene	7 113	6 913	200
3453 Grundskola Od	4 134	4 384	-250
3454 Grundskola Fyrskolan gemensamt	995	895	100

Grundskolans gemensamma ansvar redovisar ett resultat om ett underskott på -650 tkr och en prognos om ett underskott på -450 tkr. Inköp av IT-utrustning till elever är den främsta orsaken.

Altorpsskolan visar en prognos om ett underskott på -600 tkr och ett resultat på 31 tkr i överskott per 31/8. Prognosen beror till viss del på något högre personalkostnader än budgeterat, dock är den främst bidragande faktorn att de intäkter som budgeterats för HVB inte förväntas. Här prognostiseras en minskning med -500 tkr i intäkter.

Horsby F-3 har en negativ prognos om -250 tkr och ett resultat per 31/8 om ett överskott på 548 tkr. Underskottet i prognosen beror på lägre intäkter än budgeterat och högre personalkostnader för utökad stöd till elevgrupper. För Horsby 4-6 visas en positiv prognos om 200 tkr orsakat av sjuklönersättning. Resultatet per 31/8 är 546 tkr.

Molla/Mörlanda har en prognos i enighet med budget, och visar enbart mindre variationer i prognosen till följd av personalkostnader. Resultatet för perioden är ett överskott om 296 tkr för Molla och 716 tkr för Mörlanda.

Hela Fyrskolan har ett resultat för perioden om 109 och en prognos om ett underskott på -100 tkr för helåret. De enheter med större variationer är Eriksberg med en negativ prognos om -250 tkr för personalkostnader till följd av grupper med ökat stödbehov samt Hudene med en prognos om ett överskott om 200 tkr. För Hudene är orsaken till prognosen lägre personalkostnader samt sjuklönersättning.

Grundsärskola

Grundsärskolan redovisar för perioden ett överskott om 1 185 tkr och prognostiserar ett underskott om -550tkr. Orsaken till överskott för perioden är att tilläggsbeloppet för grundsärskoleelever bokas ut först i oktober och därav

fortfarande ligger kvar på grundsärskolan. Det underskott som prognosticeras för helåret beror på placeringar som inkommer under hösten.

Gymnasieskolan-Kunskapskällan

Kunskapskällan redovisar för perioden ett underskott om -1 076 tkr och en prognos om 600 tkr i underskott. Orsaken är delvis lägre intäkter från statsbidrag för lärlingar samt högre personalkostnader än budgeterat på grund av en högre tjänstegrad.

Gymnasieskolan interkommunalt

Gymnasieskolan interkommunalt redovisar för perioden ett överskott om 73 tkr och en prognos om ett underskott på -200 tkr för helåret. Orsaken till underskottet är ökade kostnader för köpta platser.

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolan redovisar för perioden ett överskott om 893 tkr och prognostiserar ett utfall i enlighet med budget för helåret. Orsaken är fortsatta behov under höstterminen.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen som köps av Vårgårda har ett utfall om 28 tkr och en prognos om 450 tkr i överskott. Orsaken är ett överskott av hyreskostnader som regleras i slutet av året.

Bibliotek och allmän kulturverksamhet

Biblioteket och den allmänna kulturverksamheten redovisar för perioden ett överskott om 405 tkr och prognostiserar ett överskott om 100 tkr för helåret. Överskottet beror på en lägre tjänstegrad under hösten vilket leder till minskade personalkostnader.

Kulturskolan

Kulturskolan redovisar för perioden ett underskott om -40 tkr och prognostiserar att följa budget för helåret.

Fritidsgården

Fritidsgården redovisar för perioden ett överskott om 37 tkr och prognostiserar ett underskott om 200 tkr för helåret. Orsaken till underskottet är högre personalkostnader än budgeterat.

Volymer

Nedanstående tabeller visar antalet grundskoleelever per årskull i kommunens egna skolor per 2022-08-25

Elever i kommunen

F	114
1	104
2	112
3	121
4	115
5	120
6	110
7	105
8	86
9	132
<i>Totalt</i>	<i>1119</i>

Nedanstående tabell visar antalet förskolebarn per förskoletyp per 2022-08-20

KOMMUNALA	312
FAMILJEDAGHEM	17
NETTO Köpta/sålda	-1
KÖPTA PLATSER	11
SÅLDA PLATSER	8
KOOPERATIV	47
Totalt	375

Nedanstående tabell visar antalet fritidshemsbarn totalt under vårterminen inkl lov/garantiplats, Per 2022-08-31

	FRITIDSHEM PLAC	VARAV GARANTIPL PLAC	VARAV LOVPL PLAC
KOMMUNALA	537	26	24
NETTO Köpta/sålda	4		
KÖPTA PLATSER	8		
SÅLDA PLATSER	4		

Investeringar

Investeringar	Utfall	Budget	Prognos	Avvikelse
Belopp netto (tkr)	2022-08-31	2022	2022	helår
Horsby förskola/skola	32	0	0	0
Ombyggnad Mörlanda skola/fsk	6 210	8 471	8 471	0
Ombyggnad Od	133	0	0	0
Ombyggnad Altorp	0	6 000	6 000	0
S:a investeringar gm TN	6 375	14 471	14 471	0
3000 Inventarier	166	1 000	1 000	0
3003 Lekplatser	0	300	300	0
3004 Förstudie Altorp	223	205	205	0
3005 Inventarier Horsby	804	1 338	1 338	0
3006 Inventarier Mörlanda	86	300	300	0
3008 Inventarier Altorp	0	500	500	0
S:a investeringar egna	1 280	3 643	3 643	0
TOTALA INVESTERINGAR	7 655	18 114	18 114	0

Kommentar till utfall och prognos investeringar

Genom tekniska

Bildningsförvaltningen har större och mer omfattande investeringar som går genom tekniska som är utföraren och bildningsnämnden beställaren. Från 2022 överläts projektet för renovering och ombyggnad till tekniska förvaltningen efter avslutat förstudie.

Egna investeringar

Investeringar för inventarier och IT sker löpande under året. Verksamheterna har själva fått ta fram en behovsplan på vad som behövs investeras/återinvesteras i under året. Man har sedan fattat beslut om vad/vilka verksamheter som skall/behöver ta del av investeringsbudgeten för 2022. Bildningsnämnden har en budgetram om 3 643 tkr 2022 för egna investeringar och 1 280 tkr (35%) av dessa har förbrukats i perioden. Prognosen är ändå att hela investeringsramen är förbrukad när året är slut.

Resursfördelningsprinciper 2023

Bildningsnämndens presidiums förslag till beslut
I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Christina Glad (KV)
Ordförande

Bert-Åke Johansson (S)
Vice ordförande

Expedieras till:
För kännedom
till:

Resursfördelningsprinciper 2023

Sammanfattning

Som en del i bildningsnämndens arbete med att fastställa internbudget 2023 tas beslut om barn- och elevpeng samt programpeng. Barn- och elevpeng fördelar resurser till förskolan, pedagogisk omsorg, fritidsverksamhet samt grundskolan. Barn- och elevpengen ska täcka kostnader för personal, läromedel, särskilt stöd och kompetensutveckling. Programpengen fördelar resurser till gymnasiet och avser att täcka samtliga kostnader på gymnasiet. Barn- och elevpengen samt landsbygdsstödet har för 2023 räknats upp med 1%.

För gymnasieskolan sker av förvaltningen en prioritering i resursfördelningsprinciperna på grund av gymnasieskolans tillfälligt lägre elevantal. I prioriteringen är lokalkostnaderna räknade separat och omfördelade istället för en tilldelad en fast peng per elev. Orsaken att utesluta lokalkostnadernas effekt på undervisningsutrymmet samt för att underlätta planeringsförutsättningarna för gymnasieskolan under denna period.

Utöver dessa ersättningar finns en central pott för tilläggsbelopp för elever med omfattande behov som rektorerna kan söka att erhålla. Rektorer som har integrerade särskoleelever i sin verksamhet kan efter behov också erhålla extra medel för ökade undervisningskostnader.

Bildningsnämnden skall i beslutet för resursfördelning ta hänsyn till att verksamheterna skall följa skollag (2010:800) samt skolförordning (2011:185), som bland annat anger att interna och externa verksamheter skall ges bidrag på lika villkor. Elever och barn skall enligt lag till exempel även ha lika tillgång till utbildning samt likvärdig utbildning oavsett vilken skola man går på.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-09-15
Resursfördelningsprinciper 2023

Förslag till beslut

Resursfördelningsprinciper 2023 antas.

Gabrielle Ek
Controller

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
till:

HERRLJUNGA KOMMUN

BILDNINGS-
FÖRVALTNINGEN

Ärende 6

2022-09-15
DNR UN 3/2022

HERRLJUNGA KOMMUN

RESURSFÖRDELNINGSPRINCIPER 2023

BILDNINGSFÖRVALTNINGEN

Förutsättningar

Grundläggande förutsättningar

Bildningsnämnden skall i beslutet för resursfördelning ta hänsyn till att verksamheterna skall följa skollag 2010:800, samt skolförordning 2011:185 som bland annat anger att interna och externa verksamheter skall ges bidrag på lika villkor. Elever och barn skall enligt lag ha lika tillgång till utbildning samt likvärdig utbildning oavsett vilken skola man går på.

Ekonomiska förutsättningar

Bildningsnämndens budgetram för 2023 per junis beslut är **264 986 tkr**. I detta beslut är lönepotten för 2022 ännu ej fastställd. Detta innebär att lönepotten tillkommer per det andra budgetbeslutet i KF.

Budgetförändringen som beslutats i juni härleds till nedanstående faktorer (tkr).

Område	Summa (tkr)	Ev. förtydligande
Prisökning externt	1 420	+5,0%
Prisökning internt	2 166	+5,1%
Summa:	3 586	
Demografiförändring	2 250	Befolkningsstatistik
Nationella beslut	338	Statliga medel
Kapitalkostnad förändring	3 596	
Ramväxling	-27	
Lönerevision	-	Ännu ej beslutad
Ramförändring demografijustering och politiska prioriteringar	- 2 610	Demografijustering pga befolkningsstatistik samt prioritering tilläggsbelopp
Totalt	+7 132	Jmf budget 20220101 (257 854)

Bildningsnämndens budget ökar totalt med 3 586 tkr för prisuppräknningar. Summan har tilldelats enligt ekvationen budget minus löner multiplicerat med 5,0 % för externa kostnader och 5,1% för interna kostnader. Uppräkningen ska kompensera för 2023 års prisökningar.

Bildningsnämndens budget ökar med 2 250 tkr efter avräkning mot demografimodellen. Detta bygger på Statisticons prognos över antal förväntade barn och elever i de olika skolåldrarna.

Vidare sker ramförändring med en minskning om 2 610 tkr på grund av demografijustering samt tilläggsbeloppet. Detta består av ett avdrag motsvarande mellanskillnaden av 2022 och 2023 års tilldelning av demografijusteringen. Demografijusteringen är gjord i enlighet med de etapper som fastslagits i

budgetbeslutet 2022-2024. Det består även av ett avdrag för det tillskott om 510tkr till potten för elever med särskilt behov som nämnden tillfälligt fick 2022.

Budgeten ökar med 338 tkr i och med de nationella besluten. Ersättning för utökning av undervisningstid ges om 205 tkr och 134 tkr för utökad lovskola 6-9.

Budgeten för nämnden ökar mellan 2022 och 2023 med 3 596 tkr på grund av kapitalkostnader. En mindre ramväxling bidrar till en minskning av nämndens budget, om 27 tkr. Orsaken är kostnader för licenser.

Volym 2023

Ålder/årskurs	Budget 2022	Budget 2023	Förändring placeringar
Förskolan 1-3	180	214	34
Förskolan 4-5	174	161	-13
Kooperativ 1-3	26	33	7
Kooperativ 4-5	27	21	-6
Pedagogisk omsorg 1-3	8	10	2
Pedagogisk omsorg 4-5	10	7	-3
Fritidshem inkl lov/garanti	519	487	-32
Barn Förskoleklass	113	108	-5
Elever årskurs 1-3	341	338	-3
Elever årskurs 4-6	346	359	13
Elever årskurs 7-9	325	320	-5
Elever kunskapskällan	235	228	-7
Totalt	2 304	2 286	-18

Ovan visas det barn- och elevantal som budgeterades för 2022 samt det som budgeterats för 2023. Totalt är det en minskning om 18 placeringar i verksamheter i kommunen 2023 mot 2022. I den totalsumma som visas räknas de elever som går i fritidshem två gånger, då de även finns i grundskoleverksamheten. Exkluderas fritidshemmet så är det totala antalet barn och elever 2022 1785 individer och 2023 1799 individer. Det innebär att det sett från antalet barn och elever blivit en ökning från 2022 till 2023 om 14 individer.

För kommunens egna verksamheter är förändringen totalt sett till placeringar en minskning om 18 placeringar och med fritidshemmet exkluderat en ökning om 14 individer.

Resursfördelningsprinciper för förskola, grundskola och fritidshem

Bakgrund

Bildningsnämnden har en resursfördelningsmodell som fördelar resurser till verksamheterna enligt två huvudprinciper:

- 1) **Fast ersättning** – som ska täcka kostnader för lokaler, kost, administration, skolskjuts, försäkringar, modersmålsundervisning, svenska som andraspråk och datorer/telefoni m.m.
- 2) **Barn-/elevpeng** – som ska täcka kostnader för personal, läromedel, särskilt stöd och kompetensutveckling.

Den fasta ersättningen ska täcka kostnader som inte har ett direkt samband med undervisningen medan barn-/elevpengen ska göra det. Detta skapar förutsättningar för att bedriva likvärdig undervisning oberoende av vilken enhet eleven går på.

Barn-/elevpengen multipliceras med antalet barn/elever i verksamheten. Verksamheternas budget varierar därför efter hur många barn/elever verksamheten har och hur ålderssammansättningen ser ut. Grundskolor på landsbygden får ett extra stöd, s.k. landsbygdsstöd, för att kunna bedriva likvärdig undervisning i deras mindre klasser.

Landsbygdstilldelningen bygger på följande principer:

- Ersättning för aktuellt elevantal upp till 50 elever.
- Omfattar årskurs 1-6.

För enheter som bedriver låg- och mellanstadieverksamhet och som har färre än 50 elever tilldelas en landsbygdspeng. Pengen tilldelas för elevantalen som är kvar upp till 50. Exempelvis en skola som undervisar årskurs 1-3 och som har totalt 45 elever tilldelas 5 ”landsbygdspengar”.

Tilläggsbelopp

Utöver den fasta ersättningen, barn-/elevpengen och landsbygdsstödet så finns det ett centralt konto för tilläggsbelopp för elever med omfattande behov. Medel fördelas efter behov där rektorerna gör en ansökan till Bildningschefen.

Tilläggsbeloppet ska vara kopplat till en enskild elev med omfattande behov av särskilt stöd och ha samband med dennes särskilda behov och förutsättningar för att kunna fullgöra sin skolgång. I skolförordningen förtydligas att tilläggsbeloppet avser ersättning för assistenthjälp, anpassning av lokaler eller andra extraordinära stödåtgärder som inte har anknytning till den vanliga undervisningen. Enligt förarbetena kan det vara frågan om stödåtgärder för elever med stora inlärningssvårigheter som beror på språkliga eller sociala faktorer. Andra (icke-extraordinära) stödåtgärder ska rymmas inom grundbeloppets kostnadspost för undervisning. Vid behov involveras elevhälsan i bedömningen. Tilläggsresurserna ska även täcka extraordinära insatser i andra kommuner och vid fristående enheter där Herrljunga kommun har barn/elever placerade.

Grundsärskola åk 1-4

Elever som är mottagna i grundsärskolans tidiga skolår, åk 1-4 går kvar på sin anvisningsskola. Det innebär att eleven får hela eller delar av undervisningen i en grundskoleklass, men att eleven läser och undervisas utifrån grundsärskolans läroplan samt följer grundsärskolans timplan.

Rektorer som har integrerade elever i skolan kan efter behov få extra medel. En central pott finns under grundsärskolan riktad för den ökade undervisningskostnad som kan uppstå.

Bidrag till enskilda huvudmän- Förskola/pedagogisk omsorg

Likabehandlingsprincipen betyder att bidrag ska beräknas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till den egna verksamheten. Tilldelningen är ett driftbidrag till den enskilda verksamheten.

Kommunens bidrag till enskilda huvudmän är reglerat i skolförordningen och i skollagen. Bidraget består av ett grundbelopp som grundas på kommunens budget och som avser ersättning för:

- Omsorg och pedagogisk verksamhet
- Pedagogiskt material och utrustning
- Måltider
- Administration
- Mervärdesskatt
- Lokalkostnader

Grundbeloppets delar är reglerade i skollagen 25 kapitlet 12§. Samtliga delar beräknas efter kommunens budget förutom mervärdesskatt och administration. Mervärdesskatt är ett reglerat belopp som uppgår till sex procent av det totala bidragsbeloppet. Administration är också ett reglerat belopp men uppgår till tre procent av grundbeloppet för förskolor och fritidshem och en procent av grundbeloppet för pedagogisk omsorg (skolförordning 14 kapitlet 5§).

Kommunens barn-/elevpeng används för att fördela medel till delarna omsorg och pedagogisk verksamhet samt pedagogiskt material och utrustning. Till enskilda huvudmän som bedriver förskola används den genomsnittliga kostnaden per barn för att fördela medel till delarna måltider och lokalkostnader. Till enskilda huvudmän som bedriver pedagogisk omsorg används en omkostnadsersättning för att fördela medel till delarna måltider och lokalkostnader.

Ändringar under löpande budgetår är reglerade i skolförordningens 25 kapitel §2. Om resurser ges till kommunens verksamheter under budgetåret, ska motsvarande tillskott ges till de enskilda huvudmännen. Sedan 2015 har kommunens verksamheter fått extra medel från den centrala lönepotten för att täcka årets löneökningar. Motsvarande belopp fördelas till de enskilda huvudmännen.

Om kommunen minskar ersättningen till verksamheter får bidrag till enskilda minskas i motsvarande mån, genom att återstående utbetalningar under budgetårets sätts ner.

Herrljunga kommun tillämpar en rutin om att förändra budgetens storlek till verksamheter om det under budgetåret sker en volymförändring som är större än tio procent, sett över helåret.

Barn-/elevpeng

Barn-/elevpeng för förskola och fritidshem skrivs inte upp 2023. Grundskolans elevpengar inklusive landsbygdsstödet skrivs upp med 1 %.

	2022	2023	Förändring i %
Förskola 1-3 år	116,9	116,9	-
Förskola 1-3 år 15h	71,9	71,9	-
Förskola 4-5 år	83,0	83,0	-
Förskola 4-5 år 15h	54,3	54,3	-
Pedagogisk omsorg 1-3 år	116,9	116,9	-
Pedagogisk omsorg 1-3 år 15h	71,9	71,9	-
Pedagogisk omsorg 4-5 år	83,0	83,0	-
Pedagogisk omsorg 4-5 år 15h	54,3	54,3	-
Fritidshem	28,7	28,7	-
Fritidshem lov- och garantiplats	9,8	9,8	-
Grundskola förskoleklass	35,3	35,7	1%
Grundskola årskurs 1-3	47,6	48,1	1%
Grundskola årskurs 4-6	52,3	52,9	1%
Grundskola årskurs 7-9	55,7	56,2	1%
Landsbygdsstöd	26,2	26,5	1%

Resursfördelningsprinciper gymnasiet - programpeng

Programpeng används för att fördela resurser till gymnasieskolan. Programpengen skiljer sig från barn-/elevpeng eftersom programpengen ska täcka samtliga kostnader på gymnasiet. Medan barn-/elevpeng består av två delar; undervisning och läromedel, består programpengen av sex delar; undervisning, läromedel, elevhälsa, måltider, lokalkostnader och administration.

För 2023 har förvaltningen prioriterat en förändring i resursfördelning för att skapa bättre planeringsförutsättningar för gymnasieskolan då de tillfälligt upplever ett lägre elevantal. I dagsläget fördelas medel till gymnasieskolan med en fast peng per elev för samtliga kostnader, oavsett hur många elever som finns. Detta skiljer sig mot bildningsnämndens övriga skolformer förskola, fritidshem och grundskola, då dessa får täckning för den exakta kostnaden för hyra, vaktmästeri och lokalvård oavsett antalet elever. I gymnasieskolan innebär ett förändrat elevantal olika mycket budget för exempelvis hyra, vilket kan innebära både mer och mindre täckning än den faktiska kostnaden.

För gymnasieskolan 2023 har lokalkostnader omfördelats på elevantal istället för en fast peng per elev. Detta underlättar planeringsförutsättningarna för gymnasiet under tiden med det lägre elevantalet då lokalkostnaderna inte tar upp budget för övrig verksamhet. Konkret innebär det en ökning per programpeng om drygt 5 tkr och en procentuell ökning om 3-5 %.

	2022	2023	Förändring i tkr	Förändring i %
Bygg- och anläggningsprogrammet	133,9	138,9	4,98	4%
El- och energiprogrammet	135,0	140,0	4,98	4%
Industri tekniska programmet	143,9	148,9	4,98	3%
Restaurang- och livsmedelsprogrammet	143,5	148,4	4,98	3%
Introduktionsprogrammet	133,9	138,9	4,98	4%
Samhällsvetenskapsprogrammet	102,2	107,2	4,98	5%
Humanistiska programmet	102,2	107,2	4,98	5%
Ekonomiprogrammet	106,9	111,8	4,98	5%
Naturvetenskapsprogrammet	106,7	111,6	4,98	5%
Teknikprogrammet	107,8	112,8	4,98	5%
VVS- och Fastighetsprogrammet	143,5	148,5	4,98	3%

HERRLJUNGA KOMMUN

BILDNINGSS-
NÄMNDEN
Christina Glad
Bert-Åke Johansson

Ärende 7

Presidieskrivelse
2022-09-21
UN 8/2021 606

Sida 1 av 1

Uppföljning av internkontroll per 2022-08-31 för bildningsnämnden

Bildningsnämndens presidiums förslag till beslut
I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Christina Glad (KV)
Ordförande

Bert-Åke Johansson (S)
Vice ordförande

Expedieras till:
För kännedom
till:

Uppföljning av internkontroll per 2022-08-31

Sammanfattning

Internkontroll är en ständigt pågående process som involverar alla i verksamheten, från högsta politiska ledning till den enskilde tjänstemannen. Det är en process som ska upptäcka och korrigera felaktigheter i agerande, som exempelvis felanvändning av resurser. Olika områden kontrolleras årligen efter den internkontrollplan bildningsnämnden fattat beslut om för 2022.

Det har inte framkommit avvikelser inom områdena Rättvisande redovisning och Kontroll av register. Gällande volymuppföljning mot barn-/ och elevpeng, har bildningsnämnden tilldelat 2 027 tkr för mycket budgetmedel utifrån verkligt barn- och elevantal.

Kontroll angående GDPR - Den samlade bedömningen är att förvaltningen delvis följer dataskyddsförordningen. 3 anmälningar har inkommit till förvaltningsrätten under våren. Utav 41 placeringar var alla placerade inom 4 månader (100%). Ingen rapport har ännu färdigställts för resultaten av de nationella proven.

Gällande skolpliktsbevakningen finns det ett behov av att skärpa vissa riktlinjer. Få avvikelser har påträffats inom modersmål, även om inte alla elever får den undervisning de ansökt om.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-09-15
Uppföljning av internkontroll per 2022-08-31

Förslag till beslut

Internkontroll per 2022-08-31 godkänns.

Gabrielle Ek
Controller

DIARIENUMMER: UN 8/2021
FASTSTÄLLD: 2021-
VERSION: 1
SENAST REVIDERAD: 2022-09-15
GILTIG TILL: 2022-12-31
DOKUMENTANSVAR: Controller

Uppföljning internkontroll- 2022-08-31

Bildningsnämnden

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Inledning

Intern kontroll är en ständigt pågående process som involverar alla i verksamheten från högsta politiska ledning till den enskilde tjänstemannen. Det är en process som ska upptäcka och korrigera felaktigheter i agerandet, som exempelvis felanvändning av resurser. Det kan leda till att både allvarliga och kostsamma misstag kan undvikas. Den interna kontrollen är som mest effektiv när den är en integrerad del av verksamheten.

Kommunfullmäktige har antagit reglemente för intern kontroll 2016-09-06. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret och ska även informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala förvaltningarna. Nämnderna har ansvaret för intern kontroll inom sitt verksamhetsområde. Nämnderna och kommunstyrelsen ska varje år anta en internkontrollplan. Regler och anvisningar ska antas för respektive nämnd.

Ärende 7

Ansvarig Nämnd	Risk i process/ rutin/system	Kontrollmoment	Risk- och väsentlighetsbedömning ¹	Ansvar för kontroll och rapportering	Uppnått resultat
BN	Rättvisande redovisning	Kontroll av representationskonton	2	Controller	Inga avvikelser
BN	Volymuppföljning mot barn/elevpeng (snitt under perioden)	Vid delår och årsbokslut	4	Controller	Verksamheterna har tilldelats för mycket budgetmedel utifrån verkligt elevantal.
BN	Kontroll av register och avtal	Kontroll av GDPR, biträdesavtal och sekretesshandlingar	6	Handläggare	
BN	Myndighetsbeslut	Uppföljning av överklagade beslut	4	Bidningschef	3 anmälningar har inkommit under våren
BN	Kötid till förskolan	Uppföljning av kötider	12	Bidningschef	Utav vårens 40 placeringar var alla placerade inom 4 månader
BN	Rättssäkra betyg	Skillnad slutbetyg och nationellt prov. Myndighetsutövningen i samband med betygssättning.	8	Utvecklingsledare, Bidningschef	Ingen uppföljning har redovisats än
BN	Att rutinerna för skolpliktsbevakning inte följs.	Att rutiner för närvarokontroll följs och att relevanta åtgärder sätts in. Sker en gång per år.	8	Utvecklingsledare Bidningschef	Rutinerna behöver revideras
BN	Andel elever som ansökt och har rätt till modersmålsundervisning som erhåller modersmålsundervisning	Årsbokslut	6	Utvecklingsledare	4 språk saknar i dag lärare

¹ Se skala för risk och väsentlighetsbedömning

Bildningsnämnden - Intern kontroll ska genomföras av följande processer där risker har identifierats:

Frekvens

Samtliga kontrollmoment följs upp två gånger om året rapporteras till nämnden i samband med delårsbokslutet och bokslutet. Om felaktigheter upptäcks tidigare så ska de rapporteras till nämnden så snart som möjligt. Avvikelse ska kommenteras och följas av en föreslagen åtgärd.

Redovisning av kontrollområden:

1. Rättvisande redovisning - Kontroll av representationskonton.

Under representationskonton redovisas kostnader som härrör till kommunens representationer. Det finns två typer av konton för representationskonton, övrig samt personal. För samtliga representationskonton skall det utöver det ordinarie fakturaunderlaget framgå ändamål och deltagare.

Den först benämnda används för att bokföra kostnader som har direkt samband med kommunens verksamhet. Representationskostnader som debiteras detta konto ska vara ett uttryck för sedvanlig gästfrihet i form av värdskap till exempel i samband med vänortsbesök. Det kan vara fakturor som hotell, mat, biljetter och dylikt.

Övrig representation har ett utfall tom den 31/8-2022 om 6 351 kronor.

Antal bokförda fakturor: 7 st externa leverantörsfakturor.

Antal granskade: 2 st.

Utvalda leverantörsfakturor: 21212920, 21206637.

Kommentar: inga avvikelser.

Det andra representationskontot är personalrepresentation. På detta konto redovisas representation för anställda i samband med informationsmöten, personalfester m.m. Kontot kan ses som personalvård från kommunen som arbetsgivare. Exempel på kostnader, mat, biljetter och dylikt.

Personalrepresentation har ett utfall tom den 31/8-2022 om 138 459 kronor.

Antal bokförda fakturor: 102 st externa leverantörsfakturor.

Antal granskade: 5 st.

Utvalda leverantörsfakturor: 21213135, 21210699, 21209949, 21198513 och 21208127.

Kommentar: inga avvikelser

2. Volymuppföljning mot barn/elevpeng (snitt under perioden)

Volymuppföljningen mot barn/elevpeng skall visa hur fördelningen av den interna budgeten överensstämmer mot den budgeterade volymen ute på enheterna. Avvikelse av färre/ fler barn/elever visar på hur väl resursfördelningen överensstämmer med utfallet. Exempel:

Grundskola 1 startar med 20 stycken elever, varje månad minskar elevantalet med en elev. I augusti månad är utfallet 12 elever.

Grundskola 2 startar med 12 stycken elever, varje månad ökar dock elevantalet med en elev. I augusti månad är utfallet 20 elever.

Exemplet visar på hur en skola fått en större ingående budget, gentemot en annan som fått för liten. Resursfördelningen i exemplet kan i många fall spegla de olika verksamheterna. Nedan listats respektive förskolor/skolor i Herrljunga hur väl den interna resursfördelningen överensstämmer efter åtta månader. För att göra det överskådligt listas enheterna i rangordning efter fått för mycket tilldelning respektive för lite.

I tabellerna skall det dock klargöras att vissa verksamheter uppfyller det faktiska barn/elevantalet. Dock skiljer sig barnpengen markant mellan heltid/deltid/ålder vilket har en stor inverkan av utfall kontra budgettilldelning.

(Belopp anges i tkr)

Grundskola	Belopp för mycket 8 månader (+)	Utfall elever	Budget volym
Altorp	+224	319	325
Eggvena	+214	61	68
Horsby 4-6	+185	162	167
Hudene	+34	89	90
Mörlanda	+29	126	127
Totalt	+686	757	777

Grundskola	Belopp för lite 8 månader (-)	Utfall elever	Budget volym
Od	- 130	54	50
Molla	-89	38	41
Horsby F-3	-29	200	199
Eriksberg	-23	59	58
Totalt	- 271	351	348

Ärende 7

Förskola	Belopp för mycket 8 månader (+)	Utfall barn	Budget volym
Ugglan	+700	48	60
Molla	+241	38	40
Od	+211	26	29
Hudene	+67	30	30
Eggvena	+28	17	17
Mörlanda	+22	57	52
Totalt	+1 269	216	228

Förskola	Belopp för lite 8 månader (-)	Utfall barn	Budget volym
Horsby	-260	128	119
Eriksberg	-86	20	18
Totalt	-346	148	137

Fritidshem	Belopp för mycket 8 månader (+)	Utfall elever	Budget volym
Horsby F-3	+305	154	180
Mörlanda	+270	68	78
Hudene	+180	63	72
Eriksberg	+110	38	41
Molla	+20	23	23
Totalt	+885	346	394

Fritidshem	Belopp för lite 8 månader (-)	Utfall elever	Budget volym
Horsby 4-6	-101	48	38
Od	-87	41	37
Eggvena	-8	50	50
Totalt	-196	139	125

Sammanfattning

Tabellerna redogör hur fördelningen ser ut inom de olika verksamheterna volym kontra budgettilldelning. Utfallet bygger inte på någon helårseffekt, den kommer mot avstämning i demografimodellen samt internkontroll/årsbokslut. Syftet är

att detta ska ge en indikation och förklaring till prognos och inte minst framtida prognoser av barn/elevantal.

Grundskolorna har tilldelats en för hög budget för de åtta först månaderna om 415 tkr (686-271). Förskolorna har tilldelats en för hög budget för de åtta först månaderna om 923 tkr (1 269-346). Fritidshemmen har tilldelats en för hög budget för de åtta först månaderna om 689 tkr (885-196).

Totalt har 2 027 tkr för mycket budget tilldelats inom bildningsförvaltningen utifrån verkligt elevantal.

3. Kontroll av register och avtal

Under de senaste åren har förvaltningen stämt av att sekretesshanteringen varit korrekt i förvaltningen. Inför 2020 ändrades fokus till att säkerställa personuppgifter hanteringen i och med den nya dataskyddsförordningen.

Förvaltningen har tillsammans med övriga förvaltningen och Boråsregionens dataskyddsombud genomfört en genom en kartläggning av varje förvaltningens arbete. Totalt granskades förvaltningen på 18 punkter. På 6 av dessa hade förvaltningen säkerställt ett fullgott arbete i enlighet med dataskyddsförordningen. 2 områden behövde utvecklas och 10 områden var under genomförande. Områden som behövde utvecklas var inom konsekvensbedömningar vid hantering av känsliga personuppgifter.

4. Myndighetsbeslut

Under perioden 2022-01-01—2022-08-31 har inga överklagande inkommit till förvaltningsrätten. Under samma period har 2 anmälningar inkommit till Skolinspektionen och 1 ärende inkommit till skolväsendets överklagandenämnd. Anmälningarna hos Skolinspektionen har i första skedet beslutats om föreläggande men har efter uppföljning avslutats, då bristerna korrigerats.

I ärendet hos Skolväsendets överklagandenämnd har inte dom fallit.

5. Kötid till förskolan

För perioden 2021-01-01-2021-06-30 placerades 41 barn, samtliga inom fyra månader. Dock fick 5 st inte sitt förstahandsval.

6. Rättssäkra betyg - Skillnad slutbetyg och nationellt prov. Myndighetsutövningen i samband med betygssättning.

Statistiken för våren 2022 har inte färdigställts än. Rapport beräknas till andra redovisningen av internkontrollen.

7. Risk för att rutinerna för skolpliktsbevakning inte följs.

I samband med pandemin steg den sammantagna frånvaron i kommunen och närvaron har inte återhämtat sig efter att pandemins klingade av under våren 2022. Utifrån att förvaltningen följer upp elevernas frånvaro på helårsbasis kan det finnas en statistisk eftersläpning innan närvaron kommer ner till likarbetade nivåer som innan pandemin. Förvaltningens bedömning är dock att frånvaronivåerna inte återhämtat sig i önskad utsträckning och under läsåret 21/22 hade kommunen 210 barn i grundskolan som hade en frånvaro om över 20 %, vilket motsvarar en frånvaro om en dag i veckan under hela terminen. Förvaltningen bedömer att riktlinjerna för skolpliktsbevakningen behöver skärpas i de förebyggande och främjande delarna.

8. Andel elever som har rätt till modersmålsundervisning och som erhåller modersmålsundervisning.

Kommunen har skyldighet att erbjuda modersmålsundervisning om det finns minst 5 elever som har samma modersmål och det finns lärarkompetens i ämnet. När det gäller minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romani och samiska så har de en stark ställning och där har kommunen skyldighet att erbjuda modersmålsundervisning om 1 elev önskar det.

Antal ansökningar: 113

Antal som undervisas: 64

Språk Herrljunga kommun erbjuder:

Arabiska

Ryska

Spanska

Albanska

Finska

I dagsläget är det endast 4 språk som Herrljunga kommun inte uppfyller undervisningskravet i, nämligen engelska, somaliska, tigrinja och dari. I dessa 4 språk har rekryteringsförsökt gjorts, men än så länge har förvaltningen inte lyckats rekrytera någon lämplig lärare.

Internkontrollplan 2023

Bildningsnämndens presidiums förslag till beslut
I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Christina Glad (KV)
Ordförande

Bert-Åke Johansson (S)
Vice ordförande

Expedieras till:
För kännedom
till:

Internkontrollplan 2023 för bildningsnämnden

Sammanfattning

Internkontroll inför 2023 har genomförts i enlighet med riktlinje för interkontroll. Efter genomförd riskanalys har följande kontrollmoment tagits fram

- Kontroll av GDPR efterlevnad
- Rättssäkra betyg – kontroll av skillnader mellan nationella prov och slutbetyg i årskurs 9
- Att rutinerna för närvaro inte följs
- Att rutinerna för skolpliktsbevakning inte följs
- Volymuppföljning mot barn/elevpeng/programpeng (snitt under perioden)

Jämfört med internkontrollplan för 2022 har ytterligare ett kontrollmoment inom skolpliktsbevakning tagits fram, samt att kontrollen inom GDPR inriktats mot säkerställande av PUB-avtalens efterlevnad gällande tredjelandsöverföringar.

Rättvisande redovisning, uppföljning av myndighetsbeslut, kötid till förskolan och genomförd modersmålsundervisning har tagits bort. Rättvisande redovisning var korrekt vid de senaste kontrollpunkterna, kötiden till förskolan har legat inom legal tid länge. Modersmål har fått en egen verksamhetsuppföljning, varför denna inte behöver redovisas dubbelt. Förvaltningen ämnar även informera nämnden löpande gällande eventuella överklagande som inkommit till förvaltningen, varför även det väljs av plockas bort. Samtliga dessa kontrollpunkter skattades lågt vid årets skattning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-07-21
Internkontrollplan 2023, 2022-07-21

Förslag till beslut

Internkontrollplan för 2023 godkänns

Gabrielle Ek
Controller

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet

Herrljunga kommun – Bildningsnämnden

20220721

Riktlinjer med mall för den interna kontrollen i enlighet med Internkontrollpolicy

Herrljunga kommun – Bildningsnämnden

Riktlinjer med mall för den interna kontrollen i enlighet med Internkontrollpolicy

Risk- och konsekvensanalys och åtgärdsplan för:						
Förvaltning		År			Datum genomförd	
Beskrivning		Bedömning			Nuläge	
Riskbenämning	Beskrivning	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärdering	Ansvar/Status	Prioritering/Åtgärd
Förutsägbara händelser som kan påverka verksamhet/miljö/säkerhet negativt.	Definiera, beskriv dessa förhållanden/händelser/risker.	Bedöm sannolikhet att händelsen inträffar.	Värdera konsekvens om händelsen inträffar	S x K = Riskvärdering	Kan riskerna accepteras eller minskas till en acceptabel nivå? Om svaret är nej, omdefiniera åtagande, ansvar.	Gör en prioritering. Behövs det en åtgärdsplan för att minska negativa konsekvenser?
1.	Kontroll av GDPR efterlevnad	3	2	6	Nej	1. Minimera antalet tredjelandsoverföringar. 2. Uppdatera rutiner och riktlinjer
2.	Rättssäkra betyg – kontroll av skillnader mellan nationella prov och slutbetyg i årskurs 9	2	3	6	Ja – Betygsättning är en samlad bedömning och kan därför avvika från nationellt provbetyg.	Följ upp för att kontrollera att strukturella bedömningsavvikelser inte förekommer.
3.	Att rutinerna för närvaro inte följs	3	3	9	Nej – skolfrånvaro kan påverka elevens måluppfyllelse.	Säkerställa rutinefterlevnad genom utbildningsinsatser.
4.	Att rutinerna för skolpliktsbevakning inte följs	3	3	9	Nej	1. Revidera rutiner tillsammans med socialtjänst. 2. Säkerställa rutinefterlevnad

Herrljunga kommun – Bildningsnämnden

Riktlinjer med mall för den interna kontrollen i enlighet med Internkontrollpolicy

	Volymuppföljning mot barn/elevpeng/programpeng (snitt under perioden)	2	3	6	Nej – ekonomisk påverkan på verksamheten	Regelbunden avstämning möjliggör ekonomisk följsamhet.
--	---	---	---	---	--	--

Herrljunga kommun – Bildningsnämnden

Riktlinjer med mall för den interna kontrollen i enlighet med Internkontrollpolicy

Nämnd/Styrelse/Bolag					
Verksamhetsansvar					
Risk	Kontrollmoment	Risk- och konsekvens bedömning RxK			Ansvar för kontroll och rapportering
Kontroll av GDPR efterlevnad	Kontroll av PUB-avtal och tredjelandsöverföringar				Registeransvarig
Rättssäkra betyg – kontroll av skillnader mellan nationella prov och slutbetyg i årskurs 9	Följa upp för att kontrollera att strukturella bedömningsavvikelser inte förekommer.				Utvecklingsledare
Att rutinerna för närvaro inte följs	Säkerställa rutinefterlevnad.				Utvecklingsledare
Att rutinerna för skolpliktsbevakning inte följs	Säkerställa rutinefterlevnad				KAA-ansvarig
Volymuppföljning mot barn/elevpeng/programpeng (snitt under perioden)	Uppföljning av snitt				Controller

HERRLJUNGA KOMMUN

BILDNINGSS-
NÄMNDEN
Christina Glad
Bert-Åke Johansson

Ärende 9

Presidieskrivelse
2022-09-21
UN 176/2022 600

Sida 1 av 1

Uppföljning av skolnärvaro läsåret 2021/2022

Bildningsnämndens presidiums förslag till beslut
I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Christina Glad (KV)
Ordförande

Bert-Åke Johansson (S)
Vice ordförande

Expedieras till:
För kännedom
till:

Tjänsteskrivelse - Uppföljning skolnärvaro 2021/2022

Sammanfattning

Förvaltningen har följt upp elevernas skolnärvaro för grundskolan läsåret 2021/2022. Sammantaget har skolnärvaron under läsåret 2021/2022 sjunkit i jämförelse läsåret 2019/2020. En delvis förklaring kan vara en statistisk eftersläpning till följd av pandemin, då förvaltningen valt att följa upp frånvaron på helår. Detta förklarar dock inte hela ökningen. Exempelvis så har antalet elever med en frånvaro över 40 % ökat från 12 till 42 under perioden. Förvaltningen har sammantaget sett behovet av tre utvecklingsområden:

- Förvaltningen behöver säkerställa efterlevnaden av riktlinjer för skolnärvaro
- Förvaltningen behöver utveckla sin utredande kompetens gällande skolfrånvaro
- Förvaltningen behöver utveckla sitt arbete med trygghet och studiero

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-09-19

Rapport – Uppföljning av skolnärvaro 2022-09-19

Förslag till beslut

Rapporten och utpekade utvecklingsområden godkänns.

Erik Thaning
Utvecklingsledare

DIARIENUMMER: UN 176/2022 600

DOKUMENTANSVAR: Utvecklingsledare

Rapport

*Bildningsförvaltningens rapport gällande
skolnärvaro läsåret 2021/2022*

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Inledning.....	2
Syfte.....	2
Uppföljning.....	2
Ogiltig frånvaro	3
Sammanfattande analys	4
Slutsatser.....	4

Inledning

Uppföljning av skolnärvaron är en del av huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Skolnärvaron har nationellt i Sverige belysts under de senare åren och Skolinspektionen har släppt två rapporter inom området.

Statens Offentliga Utredningar har författat rapporten; Saknad! Uppmärksamma elevers frånvaro och agera SOU 2016:94.

Från och med 2018-07-01 ska rektor, i enlighet med skollagen 7 kap §19a, utreda upprepad eller längre frånvaro. I samband med pandemin har skolnärvaron diskuterats flitigt även nationellt och på senare år har planer också funnits på att införa nationella närvaroregister. Något som dock ännu inte realiserats.

Syfte

Syftet med rapporten är att följa upp elevernas skolnärvaro för grundskola och grundsärskola på kommunnivå.

Uppföljning

Förvaltningen har valt att följa upp skolnärvaro i två delar. Den första delen gäller elevens sammanlagda skolnärvaro. I denna statistik är fokus på hur mycket eleven är i skolan och inte utifrån vilken anledning som eleven är borta. Sammanlagt hade Herrljunga kommun 210 elever som hade en närvaro mindre än 80 %. Vilket motsvarar att de är borta en skoldag per vecka under hela läsåret. Innan pandemin följde förvaltningen upp skolfrånvaron. Vid det tillfället var urvalsgränsen 85 % skolnärvaro i stället för 80 %. 2020 hade 204 elever en skolnärvaro under 85 %. Med detta sagt så kan förvaltningen konstatera att den totala skolfrånvaron i kommunen har ökat under de två senaste åren. Pandemin är naturligtvis en bidragande orsak till den ökade frånvaron. Det är dock inte hela förklaringen.

Under 2020 hade förvaltningen 12 elever i årskurs 7-9 som hade en skolnärvaro under 60 %.

Motsvarande siffra 2022 var 42 elever och som tabellen nedan visar hade 9 av dessa elever en frånvaro under 80 %. Det är orimligt att hänvisa hela denna ökning till somatisk sjukdom till följd av pandemin.

Förvaltningen kan även konstatera att det är skillnader mellan stadier. Statistiken påvisar att det finns tendenser till hög skolfrånvaro redan på låg och mellanstadiet, men att skolfrånvaron eskalerar på högstadiet, både vad det gäller mängden frånvaro och antalet elever.

Skola	Antal elever läsåret 21/22			
	Närvaro under 20%	Närvaro under 40%	Närvaro under 60%	Närvaro under 80%
Altorp	9	16	17	58
Altorp Gr				2
Eggvena				3
Eriksberg				5
Hudene			1	11
Od				2
Molla				6
Mörlanda				18
Horsby 4-6		1	5	21
Horsby F-3			3	31

Ogiltig frånvaro

Ogiltig frånvaro är den frånvaro som inte är anmäld till skolan från vårdnadshavare. Där en del utgörs av det som i vardagligt tal kallas för skolk, att elever avviker från skolan. I andra fall så har eleverna aldrig kommit till skolan från första början. I tabellen nedan så redovisas antalet unika elever som har fått ogiltig frånvaro under läsåret 2021/2022. Flertalet av eleverna i kolumnen frånvaro under 5% har detta på grund av sen ankomst till lektioner. Även om några fall, framförallt på Altorpskolan har en kombination av ogiltig frånvaro (strax under 5 %) och hög giltig (anmäld) frånvaro. Förvaltningen behöver även se över rutinerna för hur ogiltig frånvaro rapporteras in.

Skola	Antal elever läsåret 21/22			
	Ogiltig frånvaro under 5 %	Ogiltig frånvaro under 10 %	Ogiltig frånvaro över 10 %	Ogiltig frånvaro över 20 %
Altorp	165	15	5	28
Altorp Gr				1
Eggvena				3
Eriksberg	1			
Hudene	1			
Od				
Molla	1			
Mörlanda	5	2		
Horsby 4-6	7			
Horsby F-3	51	3	1	

Sammanfattande analys

Förvaltningens samlade bild är att utvecklingen gällande skolnärvaro går åt fel håll och att den ökade frånvaron inte endast kan förklaras av pandemin. Detta eftersom det fortsatt finns en hög andel ogiltig frånvaro men vi ser även en utveckling av fler elever med väldigt hög frånvaro. För att öka skolnärvaron finns ingen enkel lösning. Utifrån de aspekter som kan ligga till grund för skolfrånvaro så behöver förvaltningen och varje enhet arbeta på bred front. Enheterna behöver stärka sin kompetens till att utreda och uppmärksamma tecken och risker för frånvaro, för att på så sätt kunna sätta in adekvata åtgärder i ett tidigt skede. Förvaltningen behöver även stärka det främjande arbetet, så att varje elev känner sig "hemma" i skolan och att varje elevs skolsituation fungerar på ett bra sätt. Med detta menas att skolan behöver stärka arbetet både vad det gäller trygghet och studiero, men även inkluderingen för att öka elevens möjlighet att lyckas. Även skolans värdegrundsarbete och synen på ogiltig frånvaro behöver ingå i denna del.

Förvaltningen behöver stärka samverkan med externa aktörer för ökad samordning av insatserna kring varje enskild elev och för att bättre möjliggöra anpassningar kring studiesituation. Men även för att åtgärda uppkommen frånvaron. Slutligen behöver förvaltningen se över de rådande strukturer och styrdokument inom området, för att säkerställa att styrning och samordning sker på ett adekvat sätt.

Slutsatser

- Förvaltningen behöver säkerställa efterlevnaden av riktlinjer för skolnärvaro
- Förvaltningen behöver utveckla sin utredande kompetens gällande skolfrånvaro
- Förvaltningen behöver utveckla sitt arbete med trygghet och studiero

Erik Thaning
Utvecklingsledare

HERRLJUNGA KOMMUN

BILDNINGSS-
NÄMNDEN
Christina Glad
Bert-Åke Johansson

Ärende 10

Presidieskrivelse
2022-09-21
UN 125/2022 607

Sida 1 av 1

Uppföljning av anmälan om kränkande behandling samt olycksfall och tillbud, läsåret 2021/2022

Bildningsnämndens presidiums förslag till beslut
I enlighet med förvaltningens förslag till beslut.

Christina Glad (KV)
Ordförande

Bert-Åke Johansson (S)
Vice ordförande

Expedieras till:
För kännedom
till:

Tjänsteskrivelse - Uppföljning av kränkande behandling, olycksfall och tillbud

Sammanfattning

Förvaltningen har följt upp barnens och elevernas arbetsmiljö utifrån att följa upp arbetet med utredning om kränkande behandling, olycksfall och tillbud. Tidigare år har förvaltningen endast fokuserat på utredning om kränkande behandling, men för att belysa bredden i barnens förskole och skoldag tas de övriga delar också med.

Förvaltningen har under läsåret infört ett nytt digitalt stödsystem för hantering av kränkande behandling, olycksfall och tillbud, draftit. Förvaltningens bedömning är att systemet implementeras på ett bra sätt.

Antalet utredning om kränkande behandling har stigit från 84 läsåret 2020/2021 till 209 läsåret 2021/2022. Förvaltningen bedömer att de till viss del kan bero på införandet att det nya systemet tillsammans med rektorerna arbete med att prioritera värdegrundsarbete. Detta kan också ta sig uttryck i att ”nivån” för vad som ska anmälas in har sänkts. Förvaltningen bedömer även att de har skett en försämring” över tid som medför en ökning.

Förvaltningen ser sammantaget att det finns tre områden att prioritera:

- Förvaltningen behöver säkerställa att det finns en likhet i vad som ska anmälas in gällande anmälan om kränkande behandling, olycksfall och tillbud.
- Förvaltningen behöver utveckla stöder för elevernas i samband med rastsituationer
- Förvaltningen behöver utveckla värdegrundsarbetet och öka barn och elevers delaktighet i det.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-09-19
Rapport, 2022-09-19

Förslag till beslut

Godkänner rapporten och dess utvecklingsområden.

.

Erik Thaning
Utvecklingsledare

DIARIENUMMER: UN 125/2022
FASTSTÄLLD: 2022-09-16
DOKUMENTANSVAR: Utvecklingsledare

Rapport – Uppföljning Trygghet i förskola och skola 21/22

*Rapport – Uppföljning av övergripande plan
av likabehandling, anmälningar om kränkande
behandling, samt olycksfall och tillbud*

Bildningsnämndens rapport gällande uppföljning av plan för likabehandling och arbetet med att förebygga och förhindra kränkningar, trakasserier och diskriminering 20/21

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Inledning.....	2
Syfte.....	2
Huvudmannens skyldigheter	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Uppföljning av anmälningar.....	3
Slutord	6

Inledning

De senaste åren har förvaltningen framför allt följt upp den övergripande likabehandlingsplanen och hur kommunen efterlever och följer upp anmälan om kränkande behandling. I och med årets uppföljning följer förvaltningen även upp olycksfall och tillbud. Två andra aspekter av barn och elevers arbetsmiljö.

Den övergripande planen för likabehandling tydliggör hur ett systematiskt arbete för att förebygga och förhindra kränkningar, trakasserier och diskriminering ser ut inom bildningsnämndens verksamheter. Planen tydliggör huvudmannens ansvar samt ansvaret för verksamheterna i varje förskola och skola.

Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling regleras både i diskrimineringslagen och i skollagen. Varje verksamhet ska årligen upprätta en likabehandlingsplan enligt Diskrimineringslagen 3 kap 16 § och en årlig plan mot kränkande behandling enligt Skollagen 6 kap 8 §. I Herrljunga kommuns verksamheter integreras båda dessa planer i en årlig likabehandlingsplan som upprättas vid varje förskole- och skolenhet och anmäls till bildningsnämnden vid oktobersammanträdet.

Av Skollagen (2010: 800) framgår bland annat att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Åtgärder ska genomföras för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Skolhuvudmannen har också ansvaret för elevernas och personalens arbetsmiljö i skolan. Arbetsmiljöarbetet behöver ske systematiskt och på flera plan. Det handlar om allt från brandsäkerhet till organisatorisk och social arbetsmiljö. Skolan ska främja en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all skolpersonal - en arbetsmiljö där alla elever har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Begreppet "skolan" syftar här på alla skolformer.

Som en del i skolans arbetsmiljöansvar följs därmed även olycksfall och tillbud upp.

Syfte

Syftet är att följa upp barn och elevers arbetsmiljö, både utifrån kränkande behandling och olycksfall och tillbud.

Anmälan om kränkande behandling

Det råder absolut nolltolerans mot kränkningar i samtliga verksamheter. Huvudmannen har ansvar för att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja lika rättigheter och möjligheter för alla barn och elever som deltar i eller söker till verksamheten. Varje verksamhet ska aktivt förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Om ett barn eller en elev uppger sig vara utsatt för kränkningar eller trakasserier ska rektor skyndsamt utreda saken och om kränkningar eller trakasserier har förekommit ska åtgärder vidtas så att kränkningarna upphör och inte upprepas. Om ett barn eller en elev uppger sig vara utsatt för kränkningar, trakasserier eller diskriminering av någon vuxen är det rektor som ansvarar för utredningen.

Under året har de händelser följts upp där barn, elever, vårdnadshavare eller andra uppgett att kränkningar, trakasserier eller diskriminering förekommit. Vid varje sammanträde i bildningsnämnden har en aktuell redovisning av anmälningar om kränkningar presenterats. Om allvarigare händelser inträffat, kontaktas nämndens presidium omedelbart för att möjliggöra än mer skyndsamma åtgärder.

Förskolornas, fritidshemmens och skolornas likabehandlingsarbete och rutiner

Samtliga verksamheter upprättar likabehandlingsplaner årligen för att säkerställa att lagkraven följs. Likabehandlingsplanerna tas upp i bildningsnämnden i oktober varje år. Om kränkningar har inträffat i verksamheterna vidtas aktiva åtgärder och utredningar startas omedelbart för att se till att de upphör och inte upprepas.

För detta arbete finns rutiner utformade i den övergripande planen för likabehandling. Av den framgår att rektor ansvarar för att utredningen dokumenterar händelsen och de åtgärder som vidtas. En kopia på kränkingsanmälan skickas till förvaltningen som anmäler samtliga ärenden till bildningsnämnden. Anmälan till nämnden sker både när utredningen startar och när den avslutas för att ge huvudmannen möjlighet att uppfylla sitt ansvar för likabehandlingsarbetet.

Uppföljning av anmälningar

Under 2021/2022 har 209 utredning om kränkande behandling upprättats. Det är mer än en fördubbling jämfört med läsåret 20/21 då 84 utredningar om kränkande behandling genomfördes. Läsåret 20/21 konstaterade förvaltningen var en svag nedgång jämfört med perioden tidigare. Endast 12 av de inkomna ärenden har klassats som att de inte utgjort en kränkning, detta är en lägre nivå än tidigare år, då motsvarande siffra varit kring 30 %. Inför läsåret 2021/2022 infördes ett nytt digitalt system för anmälan och utredning av kränkande behandling, Draftit.

Ärende 10

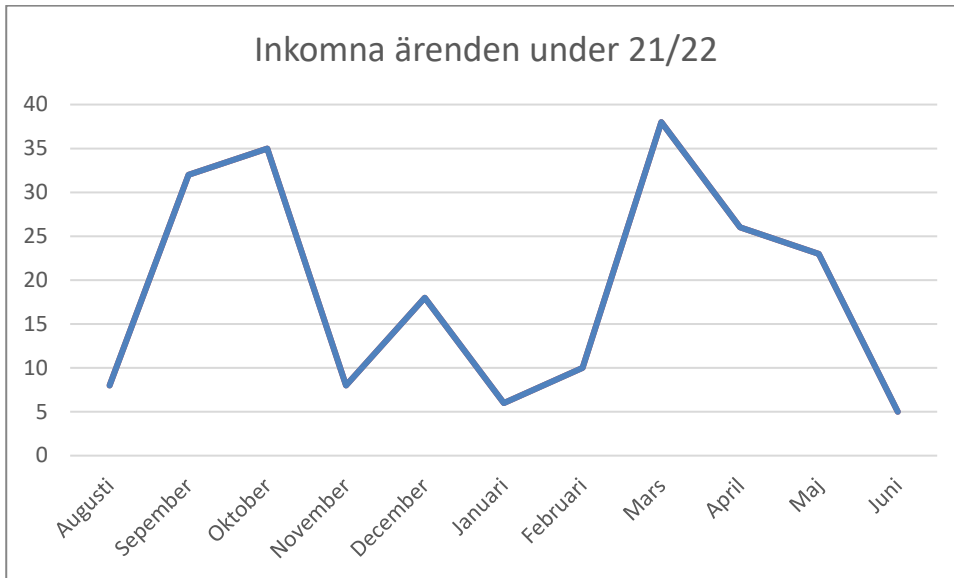
Framförallt har förekomsten av utredningar på Altorp, Horsby och Mörlanda varit stora. Detta är i sig inte är anmärkningsvärt, då det är kommunens största enheter, men det finns ändå en del arbete att göra inom ramen för likabehandlingsarbetet vid enheterna.

Utifrån de uppföljningar som gjort tillsammans med enheterna bedömer förvaltningen att ökningen framförallt kan förklaras genom följande orsaker;

- Det nya digitala systemet och rektorernas fokus på likabehandlingsarbetet har medfört en högre anmälningbenägenhet. En förändring som i grund och botten är bra.
- Rektorer bedömer att det varit en hel del incidenter kopplade både till enskilda individer och till grupper som haft behov av att öka sin förmåga i det sociala samspelet. Med detta menas att skolan har fått lägga resurser på att öka trygghet och studiero inom vissa klasser och årskurser. Denna bild förstärks av elevenkäten för 2022 där 66,1 % eleverna på högstadiet anger att de är trygga på högstadiet, vilket är en minskning över tid.
- En sista del som kan förklara ökningen är att tröskeln på vad som anmäls sänkts. Utifrån skollagen och den process som likabehandlingsplanen har, så är det dock i grund och botten bra att ärenden anmäls in, och att de ska anmälas in. Baksidan, som juridiken inte tar hänsyn till är den administrativa tid som 209 utredningar tar, jämfört med 84. Tid som personal hade kunna spendera på andra arbetsuppgifter. Det är svårt att finna en lämplig balans inom området och ständiga dialoger på enheterna måste där till för att hitta en rimlig nivå. Men med det sagt så behöver enheternas sammantaget stärka sitt likabehandlingsarbete utifrån den samlade bild som förvaltningen har. Nämligen att tryggheten och studieron de facto har minskat och att fler ärenden gällande kränkande behandling har ägt rum.

Förvaltningen kan inte se någon förändring inom förskola eller gymnasieskolan. Här bedöms det fortsatt finnas ett mörkertal och fler anmälningar bör komma in för utredning.

Antalet inrapporterade anmälningar om kränkande behandling läsåret 21/22											
	augusti	september	oktober	november	december	januari	februari	mars	april	maj	juni
Altorp	5	9	16	4	3	1	3			2	
Altorp GR		2									2
Eggvena		1					3				
Eriksberg						1	1			1	
Hudene		1			2					1	
Od					4		2	4		1	1
Molla										1	
Mörlanda		14	10		4	4	1	12	17	14	
Horsby f-3		3	3	2	2	5	4	2			
Horsby 4-6	3	2	6	1	2		3	14	3	3	2
Horsbyförskola				1							
Eriksbergs förskola					1						

Fördelning utifrån kategorier och plats

Kategori	Antal
Diskriminering	5
Fysisk	49
Sexuella trakasserier	9
Trakasseri	8
Verbal	51
Verbal och fysisk	10
Digitala medier	1

Plats	Antal
Klassrum	59
Korridor	31
Matsal	6
Skolgård	70
Skolskjuts	2
Idrottshall	14

Det finns en förbättringspotential med att ange kategori. Merparten av dessa ärenden tillhör kategorin fysisk och verbal. Gällande kategorin diskriminering och trakasserier så är innehållet snarligt. Här finns också ett mörkertal då några av de ärenden som inkommit under kategorin verbal borde klassas som ett trakasseri utifrån innehållet.

När det gäller de fysiska så har flertalet av dessa skett i på skolgård, idrottshall eller korridor. Det gemensamma med skolgård och korridor är att det finns en lägre vuxennärvaro där än i

klassrum. I utredningen framgår även att det oftast varit en incident som föranlett den fysiska kränkningen. Exempelvis att lek eller sport ”urartade”.

I klassrum var den dominerade kategorin verbal.

Förvaltningens bedömning är att förvaltningen fokusera både på att stötta elever i samband med lek och rastsituation, men även att arbeta mer generellt med värdegrundsarbete utifrån språkbruk och förståelse för andra individer.

Vidtagna åtgärder?

Skolorna har aktivt arbetat med åtgärder vid de olika inrapporterade händelserna.

Förekommande åtgärder är:

- Samtal med vårdnadshavare
- Samtal med elever
- Varningar (äldre elever)
- Personalen ökar närvaro/ökar tillsyn
- Uppföljningssamtal
- Inkoppling av elevhälsan kurator/skolsköterska
- Värdegrundsarbete enskilt eller i grupp
- Organiserade rastaktiviteter
- Inrättande av handlingsplan
- Polisanmälan

Från huvudmannens sida går det att konstatera att enheterna agerar snabbt och har en tydlig tanke med vilka åtgärder som kan kopplas på för att hantera och motverka kränkningarna. Huvudmannen har en nolltolerans gällande förekomsten av kränkningar och skall så ha. Däremot så måste huvudmannen och enheterna vara ödmjuka inför uppgiften. Skolan är en arena där många elever samlas.

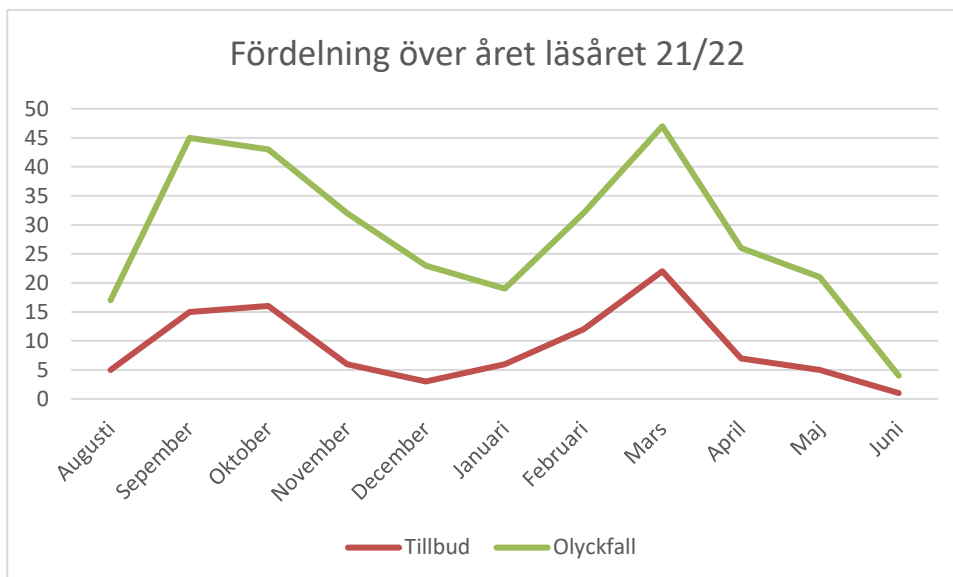
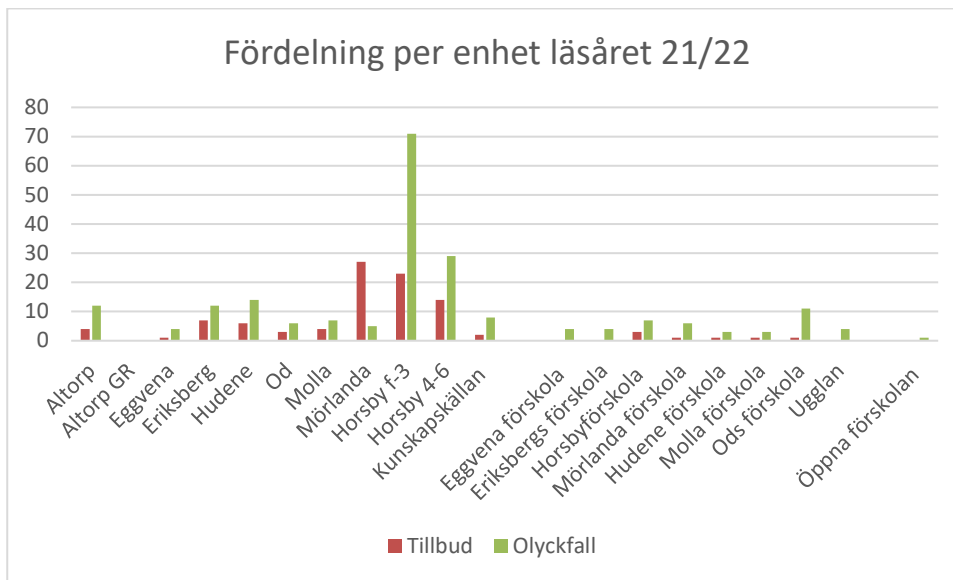
Det är en orimlig uppgift för varje enhet att helt kunna förebygga bort varje enskild händelse, däremot måste skolan vara oerhört vaksam och aktiv när det gäller att stoppa och alla former av kränkningar och trakasserier samt fokusera på att helt förebygga alla former av strukturellt förekomna kränkningar.

Olycksfall och tillbud

Läsåret 2021/2022 är första året som förvaltningen presenterat statistik för bildningsnämnden gällande olycksfall och tillbud. Tidigare har denna statistik främst följts upp vid varje enskild enhet. Ett tillbud är en händelse som skulle kunnat resultera och ett olycksfall är en händelse i sig. Utifrån arbetsmiljölagstiftningen har skolhuvudmän ansvar för elevernas arbetsmiljö, med det sagt så har bildningsnämnden inget egentligt ansvar för arbetsmiljön för barnen inom förskolan. Förvaltningen har dock valt att följa upp även förskolans verksamheter för att

säkerställa en god miljö även där. Totalt under läsåret rapporterades det in 211 olycksfall och 98 tillbud. Trenden över året är tydlig, att det sker både flest olyckor och tillbud under september-oktober samt under mars månad. Inrapporteringen har främst skett från Horsbyskolan f-3, men även från Horsbyskolan 4-6 och Mörlandaskolan. 133 av händelserna inträffade inomhus och 177 utomhus, resterande var markerade som annat.

Nedan följer en redovisning av de vanligaste olycksfallen/tillbuden

Orsak	Antal
Fall	59
Fallande föremål	21
Fysiskt våld	78
Kläm/stick/skärskada	18
Kollision	38
Annan orsak	69

Generellt bör det konstateras att en stringent inrapportering är god, men utifrån den genomgång förvaltningen gjort behöver det ske utbildningsinsatser kopplade till när en olycka är en olycka, ett tillbud ett tillbud och när det är frågan om att utreda en händelse som kränkande behandling.

Utifrån tabellen ovan är det framförallt inom kategorin fysiskt våld som snarare bör vara inom kränkande behandling, och under kategorin annan orsak, så finns det en utbildningsinsats att göra. Flertalet av de händelser som är kopplade till fall och kollision är under rastaktiviteter. Även om fall i trappor inomhus också förekommer.

Sammanfattande bedömning

Utifrån den ökning som förvaltningen konstaterat gällande utredningar om kränkande behandling, så bedömer förvaltningen att det finns ett arbete att göra vid enheterna för att stärka tryggheten för kommunen elever. Det gäller både ett värdegrundsarbete kopplat till språkbruk, men även ett arbete kopplat till att våld inte är ett acceptabelt sätt att lösa konflikter på. Utifrån att flertalet av ”våldskonflikterna” i de yngre åldrarna härrör när elever är på rast, eller på väg in eller ut från rast finns det diskussioner och lärdomar att dra om hur elever bäst ges möjlighet att hantera detta. I övrigt så har kommunen inom ramen för ”en kommun fri från våld” påbörjat en insats som riktar sig till mellanstadiet, agera tillsammans som just lägger fokus på elevernas värdegrund och samargerande. En insats som förvaltningen bedömer som helt rätt i tid.

Erik Thaning
Utvecklingsledare